

JEDINSTVO

IZDAJE NARODNI FRONT ZA OKRUG ŠIBENIK

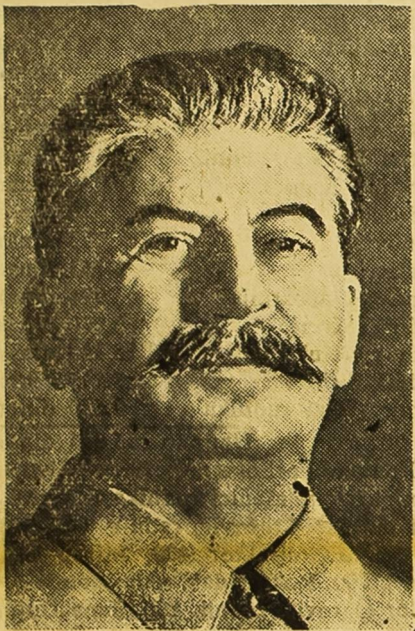
Broj 11

Šibenik, petak 9. XI. 1945.

Godina III.

Dvadesetosma godišnjica Velike Oktobarske socijalističke revolucije

Dvadesetomi put narodi Sovjetskog Saveza slave godišnjicu velike Oktobarske Revolucije, rođendan Sovjetskog Saveza. Ovogodišnja proslava je prva po završetku Oslobođilačkog Rata, vodenog od strane Sovjetskog Saveza i svih demokratskih snaga u svijetu protiv fašizma. Radi toga, 7. novembra ove godine je zajednički praznik svih naroda, koji su oslobođeni fašističke tiranije i ropstva, jer nam je danas svima jasno da bez moći i snage Sovjetskog Saveza ne bi bilo moguće uništiti fašističku zvijer.



Generalisimus Staljin

Oktobarska Revolucija došla je kao posljedica neriješenih nacionalnih i društvenih odnosa carske Rusije, ona se rodila iz carskog i vlasteoskog apsolutizma i grubog besprimjernog izrabljivanja radničke klase. Ali ne samo u ovome ratu, već i prije za vrijeme svjetskog rata, narodi Rusije pokazali su put u borbi protiv neprijatelja. Dok je plamsao prvi imperijalistički rat, dok su narodi krvavili na raznim frontovima, ruski radnik i seljak okrenuli su svoju pušku protiv domaćih vladodržaca, imperijalista za čije interese su morali ginuti. Rušenjem carskog apsolutizma zauvijek su razbijeni okovi, s kojima su narodi Rusije držani u bijedi i mraku. Poznato je svima da je carska Rusija bila najveći neprijatelj slobode malih naroda. Vlast cara i vlastele teško je tištala radnike i seljake. Čitava vojska žandarma, policajaca, carskih činovnika i slugu stajala je nad golorukim milijunskim masama, gušeći u krvi svaki pokušaj koji je išao za poboljšanje života. Neruski narodi nisu uživali nacionalnih sloboda, nisu smijeli upotrebljavati svoj jezik i održavati narodne običaje, nego su bili predmet nasilnog odnarođivanja sa strane ruskih imperijalista. Velike tvornice, u kojima je ispijana radnička krv, veleposjednička zemlja, na kojoj su milioni ruskih seljaka radili bez osnovnih ljudskih prava, sve je to karakteriziralo zaostalu carsku Rusiju. Jednom riječju carska Rusija je bila tamnica naroda, u kojoj su narodi živjeli u bijedi i neznanju, krvavo gušeni od cara i vlastele.

1905. godine, a i ranije, dizao se ruski narod na ustanak, ali je uvijek bio nemilosredno ugušen. Kada su došle godine krvavog razračunavanja među narodima, ruski imperijalisti su također ušli u krvavo kolo, bez obzira što je zemlja još osjećala teške posljedice poraza iz rusko-japanskog rata. Naprotiv, oni su mislili ratom ukloniti i odložiti rješavanje unutarnjih problema zemlje.

Ratne nedaće i porazi, doživljeni na frontama u Galiciji i zapadnoj Poljskoj, ubrzali su razvoj događaja. Ruski proletarijat je u zajednici sa seljacima najprije u februaru, a zatim u oktobru 1917. godine, pod vodstvom Boljševičke Partije i Lenjina, srušio jednom zauvijek cara i vlastelu i uzeo vlast u svoje ruke. Neprijatelji domaći i strani okomili su se na mladu Sovjetsku republiku. 14 država povelu je borbu protiv tek izvojevane slobode naroda Rusije. Ali uprkos nasrtajima iz vana i borbi domaćih plućenika, bjelogardista Kornilova, Denjškina i Kolčaka, Sovjetski Savez je izdržao, zahvaljujući mladoj Crvenoj Armiji, koja se u tim danima Oktobarske Revolucije organizirale i čeličila u borbi.

Osiguravši sebi nezavisnost, Sovjetski Savez prešao je u period mirne izgradnje svoje zemlje. Radni polet miliona ljudi učinio je od zaostale i trule carske Rusije veliku i snažnu industrijsku zemlju.

Sovjetski Savez. Veliki Oktobar oslobodio je ruske narode i omogućio im nesmetani historijski razvitak. Njegove tekovine su velike. Nasuprot mržnji među narodima stvoreno je bratstvo i jedinstvo. Sovjetski Savez postao je sretna zajednica slobodnih i ravnopravnih naroda. Na ruševinama carskog apsolutizma zgradjena je nova sovjetska vlast koja predstavlja moćno oružje mira i slobode. Najzad Crvena Armija čedo Velikog Oktobra, armija radnika, seljaka i svih trudbenika postala je čuvar interesa i prava sovjetskih naroda. Zahvaljujući svemu tome, Sovjetski Savez je kroz čitavo razdoblje, između I. i II. svjetskog rata, bio nosilac mira i uzajamne solidarnosti među narodima. On je stajao na čelu demokratskog bloka ukazujući na opasnost, koja narodima svijeta prijete od fašizma.

Nastupio je II. imperijalistički rat, imperijalisti svijeta predvođeni njemačkim fašizmom porobili su redom evropske države, a zatim udarili na Sovjetski Savez likujući unaprijed u slavu pobjede. Ali herojska obrana naroda Sovjetskog Saveza, zatim razbijanje fašističkih divizija pod udarcima junačke Crvene Armije prisilili su fašističkog ošvajca da odstupi i konačno nad Berlinom razvila se zastava pobjede.

Sovjetski Savez je na svojim leđjima ponio glavni teret ovog rata. Sovjetski vojnici nije se borio samo za svoju zemlju i svoju slobodu. On je pružio pomoć svim slobodoljubivim narodima, a u prvom redu našim slavenskim narodima. Naši narodi su u ovom ratu osjetili svu ljubav i pomoć velikog ruskog brata. Herojska obrana i borba sovjetskih naroda davala je podstreka i nama da izdržimo i pobijedimo. Zajedničke borbe vodjene za oslobodjenje Beograda i ostalih naših krajeva i gradova, zajednička krv i patnje zauvijek su cementirale naše bratstvo sa velikim Sovjetskim Savezom.

Na koncu da se upitamo od kuda ta velika snaga, miroljubivost i jedinstvo naroda Sovjetskog Saveza? Na to smo već gore odgovorili, a ovdje podvlačimo: ta snaga i miroljubivost - jak i moćan Sovjetski Savez - to su velika djela Oktobarske Revolucije, koja je od zemlje apsolutizma i tamnice naroda stvorila zemlju slobode i napretka radnog naroda, pobornika mira i pravde u svijetu. Radi svega ovoga Oktobarska Revolucija je sveopći narodni praznik slobodoljubivog svijeta.



Pozdravni telegram maršala Tita generalisimusu Staljinu i Molotovu

Povodom 28-godišnjice Oktobarske revolucije predsjednik Ministarskog savjeta maršal Jugoslavije Josip Broz Tito uputio je ove telegrame:

**PREDSJEDNIKU SAVJETA NARODNIH KOMESARA SSSR-a
GENERALISIMUSU SOVJETSKOG SAVEZA J. V. STALJINU
Moskva — Kremlj**

Dozvolite da predam Vama i preko Vas narodima Sovjetskog Saveza u ime naroda i vlade D. F. Jugoslavije i u ime moje najtoplje pozdrave i želje prilikom 28-godišnjice Velike oktobarske revolucije. Zajedno sa sovjetskim narodima i narodi nove Jugoslavije s radošću očekuju taj veliki dan. Neograničeno priznanje i zahvalnost osjećaju naši narodi, prema velikom Sovjetskom Savezu i njegovoj nepobjedivoj Crvenoj armiji — plodu Oktobarske revolucije, koja je na čelu slobodoljubivih naroda uništila fašizam i osigurala narodima svijeta slobodno postojanje i razvitak. Postignućima Oktobarske revolucije ponose se ne samo sovjetski ljudi nego i cijelo napredno čovječanstvo, a osobito narodi Jugoslavije. Neka živi 28-godišnjica Velike oktobarske socijalističke revolucije! Neka živi vječno prijateljstvo među slavenskim narodima! Neka cvjeta moćni Sovjetski Savez, vjerni čuvar mira u svijetu!

**Predsjednik vlade D. F. Jugoslavije,
maršal Jugoslavije J. B. TITO**

**NARODNOM KOMESARU VANJSKIH POSLOVA SSSR-a
V. M. MOLOTOVU**

Moskva

U ime vlade D. F. Jugoslavije i u moje ime dozvolite da Vama i Vašoj vladi predam prigodom 28-godišnjice Velike oktobarske revolucije plamen pozdrav i najbolje želje. Narodi D. F. Jugoslavije dočekuju taj veliki dan stvaranja sovjetske vlasti i Sovjetskog Saveza sa velikom radošću i osjećajima zahvalnosti narodima Vaše moćne socijalističke države i njezinom genijalnom generalisimusu Staljinu. S dubokim poštovanjem

**Predsjednik vlade D. F. Jugoslavije i zamjenik ministra
vanjskih poslova, maršal Jugoslavije J. B. TITO**

Danas i naši narodi pridružuju se izboru, za 11. novembar, dan konačne pobjede demokracije i slobode naroda slaveći zajedno sa njime 28. godišnjicu Novog Titove Jugoslavije, nad izvišenom prošlošću.

Da živi 28-godišnjica Velikog Oktobra!

Da živi čedo Velikog Oktobra — junačka Crvena Armija!

Da živi jedinstvo i bratstvo svih slavenskih naroda!

Upute za glasovanje 11. studenoga

Što treba da zna svaki glasač

U vezi izbora, koji će se održati 11. XI. 1945. za Ustavotvornu skupštinu (Saveznu skupštinu i Skupštinu naroda) neophodno je potrebno, da se svaki birač upozna sa samom tehnikom glasanja, kako bi se sam izbor poslanika za oba doma što pravilnije obavio. I ako je Zakon o izboru narodnih poslanika za Ustavotvornu skupštinu sa svojim dopunama objavljen u svim službenim glasilcima i preko naše dnevne štampe ipak još uvijek naše široke narodne mase, birači, nisu dovoljno upoznati načinom glasanja, kojim se osigurava potpuna sloboda i tajnost.

Kako je Ustavotvorna skupština sastavljena od dva doma t. j. od Savezne skupštine i Skupštine naroda to će se jednog istog dana izvršiti u isto vrijeme izbor poslanika za oba pomenuta doma. Svaki birač može toga dana glasati samo jedanput za jedan dom Ustavotvorne skupštine. Nitko ne može glasati dva ili više puta za isti dom. Stoga će se tog dana postaviti na svim biračkim mjestima kutije kandidata za Saveznu skupštinu i kutije kandidatske liste za Skupštinu naroda. Pored postavljenih kandidatskih kutija za svaki dom bit će postavljena jedna kutija bez kandidata i liste za Saveznu skupštinu, a također jedna kutija bez liste za Skupštinu naroda. U ove kutije moći će birači staviti kuglice, ako ne žele glasati niti za jednog postavljenog kandidata niti za jednu postavljenu zemaljsku kandidatsku listu.

Samo glasanje vršit će se na mjestima, koja će biti na vrijeme objavljena. Zakon predviđa da na jednom biračkom mjestu može glasati samo 500 birača, pa će radi toga u većim mjestima biti više biračkih mjesta. Za svako biračko mjesto postavljen je birački odbor, koji je sastavljen od predsjednika i dva člana. Oni su većinom iz samoga mjesta u kom se vrše izbori pošto najbolje poznaju birače, te da spriječe svaku zloupotrebu onih, koji bi pokušali glasati za druge. Radu biračkog odbora mogu prisustvovati i predstavnici kandidata i kand. lista, a samo glasanje počinje u 7 sati u jutro i traje do 7 sati na večer. Preko toga sata nitko neće moći da više glasa osim onih, koji se zateknu u dvorištu same zgrade. Jedino ako je zbog nekog nereda bilo preko dana prekinuto glasanje i to duže od jednoga sata, tada će se glasanje produžiti preko 7 sati za isto toliko vremena. Predsjednik biračkog odbora uz pomoć ostalih članova rukovodi sa samim radom i održava red i mir za vrijeme glasanja. U slučaju nekog nereda može se zatražiti pomoć narodne milicije, koja će stajati pod rukovodstvom samog predsjednika. Inače nitko ne smije pristupiti na biralište pod oružjem ili ubojnim orudjem.

U prostoriju, u kojoj se glasa birači ulaze redom jedan po jedan, a nikako više od deset odjednom. Kako smo već spomenuli da će se izbor poslanika za oba doma izvršiti u isto vrijeme to će glasačke kutije za Saveznu skupštinu biti na jednom stolu, a glasačke kutije za Skupštinu naroda na drugom stolu. Stolovi bit će postavljeni jedan nasuprot drugome. Na svakoj kutiji bit će označen naziv liste, ime i prezime nosioca liste, a za samu Saveznu skupštinu pored toga i ime i prezime kotarskog kandidata za odnosni izborni kotar. Također kutije bez kandidata i bez liste bit će označene nazivom »Bez liste«. Osim toga bit će uz svaku kutiju, osim uz kutiju »Bez liste« na vidan način postavljena štampana lista s imenima svih kandidata.

Svaki birač kad udje pristupa stolu biračkog odbora, a na sam poziv predsjednika bir. odbora mora glasno reći tako da ga čuju svi članovi bir. odbora, svoje prezime i ime te zanimanje, a u mjestima gdje ima više biračkih odbora i svoj stan. Predsjednik biračkog odbora, u slučaju da ne pozna birača, legitimirat će istog ili na drugi način utvrditi njegov identitet. Zatim će predsjednik utvrditi da li je ta osoba uvedena u birački spisak, pa ako jest, objasniti će mu sam način glasanja i predati mu najprije jednu kuglicu za glasanje za Saveznu skupštinu i uputiti ga prema stolu gdje se vrši glasanje, te će mu se u isto vrijeme pokazati koju i čiju kand. listu predstavlja biračke kutije. Također birač ima pravo tražiti da mu se pročitaju sva imena na kand. listama. Svaki pred-

stavnik liste ili njegov zamjenik ima pravo da biraču saopći kojoj političkoj grupi pripada kutija koju on zastupa. Inače svaka agitacija bilo za kojeg kandidata ili listu na biračkom mjestu zabranjena je.

Kad birač primi kuglicu stavlja je u desnu ruku, ili lijevu ako desne nema, zatim ruku zatvara te je tako zatvorenu uvlači u svaku kutiju, pa i u kutiju bez liste i kuglicu će spustiti u onu kutiju za koju hoće da dađ svoj glas. Kad iz posljednje kutije izvuče ruku birač će je pred svima otvoriti tako da se svak može uvjeriti da je kuglicu spustio u jednu od postavljenih kutija. Zatim će dobiti drugu kuglicu pristupiti stolu na kojem su kutije za Skupštinu naroda, gdje će postupiti na isti način.

Birač, koji zbog kakve tjelesne mane

ne bi mogao izvršiti glasanje na način, koji je gore predviđen ima pravo da dovede sa sobom pred bir. odbor osobu, koja će mjesto njega glasati. U ovom slučaju bir. odbor će donijeti o ovome odluku i unijeti je u zapisnik.

Nakon svršenog glasanja birač je dužan ukloniti se s birališta (Biraliste se smatra zgrada s njezinim dvorištem).

Nitko ne može uskratiti glasanje osobi, koja je upisana u birački spisak. Jedino u slučaju da je netko već glasao na njegovo ime birač neće moći glasovati nego će predsjednik narediti da se ta činjenica zapisnički konstatira.

Da bi se izbor poslanika izvršio što pravilnije zakon predviđa da se jedan dan prije, na dan izbora i jedan dan poslije izbora zabrani svako točenje alkoholičnih pića. Svrha ovog zakonskog propisa je osim osujećenja eventualnog izazivanja nereda još i ta, da svaki građanin bude potpuno priseban pri vršenju svojeg prava i dužnosti.

Na kojim će se mjestima u Šibeniku vršiti glasanje

U smislu člana 39 Zakona o izboru Narodnih poslanika za Ustavotvornu skupštinu (Saveznu skupštinu i Skupštinu naroda) ovaj Narodni Odbor objavljuje biračima, da će se glasanje za Ustavotvornu skupštinu dana 11. studenoga 1945. g. vršiti na slijedećim biralištima:

SEKTOR BALDEKIN - Biralište Br. 1 (kuća pk. Čičmir Krste) za prezimena s početnim slovom: A, B, C, Č, Ć, D, E, F, G, H, I, J.

Biralište Br. 2 (kuća Zjačić Iviše) za prezimena sa početnim slovom: K, L, M, N, O, P, R, S, T, U, V, Z, Ž, Š.

SEKTOR Plišć - Biralište Br. 3 (kuća Stošić-Andrijaš Stipe) za prezimena sa početnim slovom: A, B, C, Č, Ć, D, E, F, G, H, I.

Biralište Br. 4 (Zgrada Preparandije) za prezimena sa početnim slovom: J, K, L, M, N, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

SEKTOR ŠKOPINAC - Biralište Br. 5 (kuća Škarica Jose) za prezimena sa početnim slovom: A, B, C, Č, Ć, D, E, F.

Biralište Br. 6 (kuća Malešević - Bivši Rejonski N. O.) za prezimena s početnim slovom: G, H, I, J, K, L, M, N, O.

Biralište Br. 7 (kuća Zorić Milana) za prezimena sa početnim slovom: M, N, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

SEKTOR VAROŠ I - Biralište Br. 8 (kuća fotografa Bučić) za prezimena sa početnim slovom: A, B, C, Č, Ć, D, E, F.

Biralište Br. 9 (Osnovna škola Julović) za prezimena sa početnim slovom: G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

Biralište Br. 10 (kuća Picula Ante) za prezimena sa početnim slovom: P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

SEKTOR VAROŠ II - Biralište Br. 11 (prizemlje zgrade Doma Fronte) za prezimena sa početnim slovom: A, B, C, Č, Ć, D, E, F.

Biralište Br. 12 (Kino „Sloboda“) za prezimena sa početnim slovom: G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

Biralište Br. 13 (Trgovačka škola) za prezimena sa početnim slovom: N, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

SEKTOR GRAD - Biralište Br. 14 (osnovna škola Sv. Frane) za prezimena sa početnim slovom: A, B, C, Č, Ć, D, E.

Biralište Br. 15 (kuća Dragušice, bivša Gradska knjižara) za prezimena sa početnim slovom: F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

Biralište Br. 16 (osnovna škola Lega) za prezimena sa početnim slovom: L, M, N, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

Biralište Br. 17 (ambulanta Zapadnog Rejona kod Sv. Jakova) za prezimena sa početnim slovom: S, Š, T, U, V, Z, Ž.

SEKTOR GORICA - Biralište Br. 18 (bivši podrum Dine Škarice) za prezimena sa početnim slovom: A, B, C, Č, Ć, D, E, F.

Biralište Br. 19 (kuća Sinčić prizemlje) za prezimena sa početnim slovom: G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

Biralište Br. 20 (osnovna škola Sv. Luče I kat) za prezimena sa početnim slovom: N, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

SEKTOR DOLAC - Biralište Br. 21 (zgrada osnovne škole I kat) za prezimena sa početnim slovom: A, B, C, Č, Ć, D, E, F, G.

Biralište Br. 22 (prizemlje kuće Stojan) za prezimena sa početnim slovom: H, I, J, K, L, M, N, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

SEKTOR CRNICA - Biralište Br. 23 (kuća Jurišić Jose) za prezimena sa slovom: A, B, C, Č, Ć, D, E, F, G, H, I, J.

Biralište Br. 24 (zgrada osnovne škole I. kat) za prezimena sa početnim slovom: K, L, M, N, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

Biralište Br. 25 (kuća Panjkote Ane) za prezimena sa početnim slovom: R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

SEKTOR MANDALINA - Biralište Br. 26 (zgrada osnovne škole) za prezimena sa početnim slovom: A, B, C, Č, Ć, D, E, F, G, H, I, J.

Biralište Br. 27 (Dom odbora Fronte) za prezimena sa početnim slovom: K, L, M, N, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

Umoļjavaju se birači da se gornjeg rasporeda tačno pridržavaju, kako bi se glasanje odvijalo nesmetano i u redu.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Tajnik: Karadžole Branko, v. r.

Predsjednik: Blažević Božo, v. r.

300 ŽITNIČANA MANIFESTUJE ZA NARODNI FRONT

Ovih dana održan je u Žitnici vrlo uspješni predizborni miting, kojemu je prisustvovalo preko 300 žena i muškaraca. Na mitingu je govorio Josip Ercegovac o važnosti skorih izbora.

Dane Popović, član kotarskog Narodnog fronta Drniš, govorio je o uspjesima Narodnog fronta na okupljanju naroda i na širenju bratske sloge između Srba i Hrvata. On je naglasio da predstojeći izbori znače veliku prekretnicu u povijesti naših naroda. Prvo, stoga, što su ovo najdemokratskiji izbori, koje poznaje naša zemlja, a drugo i radi toga što

će naši narodi zauvijek raskinuti sa tamnom prošlošću i ozakoniti narodnu republiku, u kojoj će vladati blagostanje i ravnopravnost.

Kao posljednji govorio je Vojin Beader, koji se osvrnuo na intrige protunarodnih elemenata, koji su se prurušili u opoziciju s namjerom da razbiju bratstvo i jedinstvo, koje je tako mučno i teško bilo izvojevati u ovom četirigodišnjem ratu, ali koje je prekaljeno i krvlju zaliveno. To je najbolji dokaz da pokušaji reakcije neće uspjeti. Beader je također objasnio i Zakon o agrarnoj reformi, koji dava zemlju onima, koji je obraduju.

Na svršetku zbora, kao i prilikom govora, narod je klicao Titu i republici.

U KOTARU DRNIŠ SAKUPLJENO JE 156.963 DINARA ZA IZBORNI FOND

U drniškom kotaru uspješno je provedena kampanja prikupljanja dobrovoljnih doprinosa za Izborni fond Narodnoga fronta. U tome nije zaostalo ni jedno selo, ni jedan zaselak. Svaki je davao prema svojim ekonomskim mogućnostima.

Donosimo slijedeći popis mjesta i predani iznos:

Bogatić M.	555 dinara
Balje	620 dinara
Kaočine	156 dinara
Nevest-Cera	500 dinara
Vinovo	318 dinara
Okraj	3.105 dinara
Sedremić	1.048 dinara
Razvodje	1.364 dinara
Bogatić	1.257 dinara
Pokrovnik	688 dinara
Karalić	145 dinara
Pakovo selo	878 dinara
Promina, sva sela	4.800 dinara
AFŽ. Siverić	1.595 dinara
AFŽ. Biočić	435 dinara
Mješovita Sind. Pod. Drniš	530 dinara
Mjesna Zadruga Drniš b	15.000 dinara
Krečana Tepljuh	900 dinara
Kot. Zadruga Centar	15.000 dinara
Sind. Podr. Kot. NO. Drniš	1.440 dinara
Žitnić	756 dinara
Drniš	6.610 dinara
Sela Petrova Polja	12.980 dinara
Kljaci	630 dinara
Podr. Monopol. radn. Drniš	340 dinara
AFŽ. Drniš	2.000 dinara
Puljane	825 dinara
Nos-Kalici	460 dinara
Ključ	405 dinara
Čevoglave	625 dinara
Brištane	90 dinara
Adrija Boksit - rudnik	122 dinara
Mirlović Zagora	796 dinara
Radonić	1.870 dinara
Drinovci	773 dinara
Unešić	1.563 dinara
Koprno-Ljubostinja	984 dinara
Rudnik Siverić	49.260 dinara
Rudnik Velušić	16.380 dinara
Rudnik Širičevci	5.540 dinara
Namještenici rudnika	3.620 dinara
Ukupno	156.963 dinara

U davanju priloga najviše su se istakle radnici i namještenici rudnika u Siveriću i to: Nikola Crnčević, radnik 500, Mirko Lončar, direktor 400, Mirko Jelić, radnik 300, Roko Odak, namještenik 300, Todor Čorović, radnik 200, Šime Dujilo, namještenik 200, Ivan Odak, namještenik 200, Bogoslav, namještenik 200, i Petar Vodogat, namještenik 200 dinara.

DOPRINOS SELA PRIMOSTEN ZA IZBORNI FOND NARODNOG FRONTA

Premda je selo Primošten veoma teško stradalo od strane okupatora, ono je ipak sakupilo za Izborni fond din. 478, te time pokazalo da se sve može učiniti, kada se ima ljubavi i svijesti. Politički život u Primošteni veoma je intezivan. Na mnogobrojnim sastancima i konferencijama Primoštenci pokazuju čvrstu volju da očuvaju izvorne tekovine i da doprinesu svoj udio u izgradnji i obnovi svoje demokratske republike Jugoslavije.

Predizborna konferencije u Zlarinu

Posljednjih dana održani su u Zlarinu brojni sastanci. Ovi su sastanci sazani zato da se narod upozna sa važnošću dojučih izbora za Ustavotvornu skupštinu.

Narod je masovno sudjelovao na sastancima i može se kazati da je svaki pojedinac u Zlarinu svijestan da treba ići na izbore i dati svoj glas za ono za što se borio i patio.

Osim predizbornih radnji u Zlarinu se radi i na drugim poljima, osobito se poklanja velika pažnja uređenju mjesta i popravljanju kuća. Kroz kratko vrijeme popravljeno je i ošposobljeno 100 većih i manjih zgrada. Formiran je omladinski radni bataljon, koji mnogo brige posvećuje čišćenju sela i obradi vinograda.

Na kulturno-prosvjetnom polju također je dosta učinjeno. Od malih četverogodišnjih pionira do staraca svi su organizirani. Priredbe su česte, a narod ih vrlo rado posjećuje.

U predizbornoj kampanji u Zlarinu je sakupljeno 1535 dinara. Obzirom na teške ekonomske prilike ova svota pokazuje odanost Zlarinjana Narodnom frontu i tekovinama četirigodišnje borbe.

Godišnjica oslobođenja Šibenika

8.000 Šibenčana slavilo je svoje oslobođenje i oduševljeno manifestiralo tekovinama naše borbe

U počast prve godišnjice oslobođenja u subotu je naš grad osvanuo svečano iskićen zastavama i zelenilom.

Poslije podne u 4 sata Gradska Narodna skupština održala je svečano zasjedanje u počast oslobođenja.

Major Božo Blažević, predsjednik Gradskog Narodnog odbora otvorio je ovu našu skupštinu i pozvao prisutne da minutom šutnje odadu počast palim borcima za slobodu. Poslije toga Blažević je u svom kratkom govoru ocrtao sve tegobe, kroz koje je prošao naš narod u borbi za slobodu i nezavisnost. On je istakao veliki udio, koji je Šibenik dao u toj borbi i žrtve, koje je podnio.

Skupštinar su sa velikim oduševljenjem primili prijedlog da se dr. Ivan Ribar, predsjednik Privremene Narodne skupštine, izabere za počasnog građanina Šibenika. Isto tako je izabran za šibenskog građanina potpukovnik Bogdan Stupar, komandant slavne I. Proleterske Dalmatinske brigade, koja je prva u svojem napredovanju ušla i oslobodila Šibenik.

Gradska skupština jednoglasno je primila prijedlog da se upute slijedeći telegrami:

**PREDSJEDNIKU VLADE I MINISTRU NARODNE OBRANE DEMOKRATSKOJ JUGOSLAVIJSKOJ REPUBLICI
FED. JUG. NARODNOM HEROJU
MARŠALU TITU**

Druže maršale,

sigurni u pobjedu Narodnog fronta na izborima za Ustavotvornu skupštinu 11. studenoga ovdje u Šibeniku, prigodom proslave prve godišnjice oslobođenja grada sa svečanog zasjedanja naše gradske Narodne skupštine, šaljem vam svoj najtopliji pozdrav.

Živjela republika Jugoslavija!

Zastupnici gradske

Narodne skupštine Šibenik.

DRU. IVANU RIBARU, POSLANIČKOM KANDIDATU ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Druže Ribaru,

pozdravljamo vas i izvješćujemo da ste na današnjem svečanom zasjedanju gradske Narodne skupštine, povodom prve godišnjice oslobođenja našega grada, jednoglasno izabrani za počasnog građanina grada Šibenik, u znak poštivanja i priznanja za Vaš neobičan rad u toku četiri godine NOB-orbe, za bolji život naših naroda.

Zastupnici gradske Narodne skupštine Šibenik.

Navečer je u počast godišnjice oslobođenja priredjena velika povorka, u kojoj je sudjelovalo preko 8.000 osoba. Razdragana masa izašla je na ulice u svojim svečanim narodnim nošnjama, pod stotinama narodnih barjaka, hrvatskih, srpskih, jugoslavenskih, te pod stotinama natpisa i transparenta, u kojima se je izražavala nepokolebljiva odanost republikanskog i slobodarskog Šibenika načelima slobode, republici, Narodnom frontu i maršalu Titu. Okolna brda i tvrđave, kao i ulice bile su osvjetljene kresovima. Na Titovoj Poljani priredjen je poslije povorke veličanstveni miting. Titova Poljana bila je ispunjena rodoljubivim gradjanstvom, koje je manifestovalo svoju odanost NOP-u, republici i maršalu Titu.

Miting je otvorio Jakiša Bučević, koji je pozdravio prisutan narod i čestitao mu godišnjicu oslobođenja.

U ime narodne vlasti govorio je major Božo Blažević, predsjednik Gradskog Narodnog odbora, koji je između ostaloga kazao:

»Naš dični Šibenik, koji je kroz staru natražnjačku Jugoslaviju, bio uvijek prvoborac za svoja nacionalna i socijalna prava, nije zastao niti kroz našu četverogodišnju borbu.

U prvom redu moramo da zahvalimo našim palim herojima, koji su pronijeli slavu našega grada širom čitave zemlje i utrli put našoj najvećoj

tekovini: bratstvu i jedinstvu hrvatskog i srpskog naroda.

Ponosni smo i gordi što su snage naše drage Jugoslavenske armije, na čelu sa našim VIII. Udarnim Korpusom oslobodile svojim vlastitim snagama čitavu našu Dalmaciju, u kojem je bio veliki broj naših Šibenčana. Naravno smo ponosni što je u naš grad ušla omiljena nam i proslavljena I. Dalmatinska Proleterska Brigada, koju su u glavnom sačinjavali Šibenčani, a kojoj je bio prvi komesar Kronja Ante-Cenčo.

POBJEDA, NARODNOG FRONTA JE POBJEDA NARODA

Protekla godina bila je puna naših napora, naših uspjeha i pobjeda u radu. Mi smo kroz proteklu godinu učvrstili naš Front, koji je jedan živi organizam, koji je krv i meso naših najboljih sinova, očeva, majka i sestara, koji je jedino pravo političko rukovodstvo grada Šibenika, čiju kičmu čine svi slojevi našega grada: radnici, težaci, gradjani, žene, omladina, čine komunisti, HRSS, jednom riječju, sve pozitivne iskrene radne snage Šibenika. Tu su naši radnici u tvornicama, radionicama, poljima, omladinci dječjih domova, sastanci u školama, sve to daje onaj radni elan, koji učvršćuje Narodni front i čini ga pobjednikom.

Pobjeda Fronta je pobjeda naroda. Kroz proteklu godinu birana je Narodna vlast, biran je Gradski N. Odbor, kao i Gradska skupština, slobodnom voljom naroda na najdemokratskiji način.

Narodna vlast uz učesće naroda, uz pomoć Narodne Vlade Hrvatske i Savezne Vlade Jugoslavije postigla je ogromne uspjehe. Pored redovne obuke, koja postoji u školama, vrše se redovita predavanja Pučkog Sveučilišta. Uz pomoć širokih narodnih masa popravljeni su mostovi, osposobljene željeznice, uspostavljen promet sa Kninom i Splitom. Sve su to naše pobjede. Jasno je da je uz uspjeh bilo i nedostataka, ali oni su maleni, mi ih otklanjamo i otklanjati ćemo ih, te tako neprijatelj neće imati zašto da se hvata.

Danas uz manifestaciju oslobođenja, manifestujemo i svoju privrženost prvim slobodnim državnim izborima republici i našem voljenom Titu. Da bi svijest republikanskog Šibenika došla do punog izražaja, treba da uložimo sve svoje raspoložive snage da svaki građanin dodje na izbore 11. XI.

Našim glasanjem mi ćemo izvršiti posljednji obračun sa monarhijom, mi ćemo jasno reći da smo protiv tiranije i nasilja, da nećemo povratka na staro, da nećemo nikad dozvoliti da naša sloboda i prava budu pogaženi, da naši domovi budu opet popaljeni, naši životi uništavani.

Jednom za uvijek Šibenik će dati svoj posljednji udarac domaćoj i stranačkoj reakciji 11. XI., kad će pokazati da je ostao dosljedan NOB-i svima njenim tekovinama, kad će glasanjem jasno reći da on voli Tita i republiku.

Ispred Jugoslavenske armije i Mornarice govorio je potpukovnik Tomšić:

»Gradjani i gradjanke grada Šibenika! Prepušteni sami sebi 1941. godine, gradjani i gradjanke Šibenika, kao i svi ostali gradjani Jugoslavije, bili su zapisani smrti. Naši narodi izginuli bi pod čizmom fašističkih okupatora i pod noževima koljača četnika i ustaša.

KROZ KRV I BORBU NAJBOLJIH SINOVA STVORENA JE NAŠA ARMIJA

To bi se desilo da nije u našem narodu postojala živa snaga, koja je došla do svojega izražaja onda, kada je Komunistička Partija pozvala na oružani ustanak sve poštene i čestite gradjane Jugoslavije. U ovoj borbi su sinovi i kćeri grada Šibenika zauzeli odlučan stav i povelu borbu i kroz borbu stvo-

rili našu narodnu Armiju i Mornaricu. Kroz krv i borbu naših najboljih sinova stvorena je naša Armija, u kojoj su i Šibenčani zauzeli časno mjesto. Po oslobođenju Šibenika i borci Šibenika uz pomoć naše Armije idu naprijed na izvršenje zapovjedi maršala Tita, koji je naredio da se Jugoslaviji priključe Istra i Slovensko Primorje. U izvršenju tih zadataka palo je mnogo boraca i iz grada Šibenika, koji su položili svoje živote na oltar za oslobođenje svih naroda Jugoslavije. Ali kroz ovu borbu stvorena je snažna Jugoslavenska armija. U ime te Jugoslavenske armije, stvorene kroz borbu, ja vas, gradjani i gradjanke, pozdravljam, i obećajem da neće nikada više u grad Šibenik stupiti okupatorska čizma i da ćemo mi, preporodjeni kroz borbu, kao ravnopravni gradjani izvršavati naše građanske dužnosti za obnovu i izdizanje naše porušene zemlje. Mi borci Jugoslavenske armije i mornarice obećavamo da ćemo uvijek s vama raditi na obnovi naše zemlje. Vi, ljudi i žene, omladinci i omladinke, izvršite svoj zadatak na oslobođenju vašega grada i vi ćete uvijek tako veseli, zdravi i čili moći gledati u svoju budućnost. Ja vas pozdravljam čestitam vam današnji praznik i kličem: Živio slobodarski Šibenik!

Ante Bego-Giljak, tajnik Okružnog Narodnog fronta rekao je:

»Drage majke i dragi očevi! Omladino, drugovi i drugarice, gradjani, sretno sam što mogu ovdje na ovaj veliki dan da vas pozdravim! Vi ste oni, koji ste nam davali snage da izdržimo, da dobijemo našu slobodu. Kako smo u najtežim danima znali da se držimo, obećavamo ovdje da ćemo dati sve od sebe za naše narode, za našu veliku federativnu demokratsku republiku Jugoslaviju. Protivnici nam se smiju da mi ne znamo da govorimo, da pišemo, ali naša najbolja potvrda je to da mi mnogo ne govorimo, nego da radimo.

U BORBI SMO BILI PRVI, TAKO ISTO BIT ĆEMO I U OBNOVI NAŠE ZEMLJE

Danas u našem radu narod sam odlučuje, jer on je visoko svijestan, jer se diže kulturno, pa neće nitko moći da ga omete, jer je birao najbolje kćeri i sinove, koji će braniti njegove interese. Naše majke i očevi, koji su izgubili svoju djecu, večeras se nalaze ovdje s nama zajedno. Dobro se sjećaju naši očevi i majke prošlog svjetskog rata, kada su njihova djeca ginula za drugoga, za gospodu koja su šetala po tuđim zemljama isto onako kao i danas gospodin Maček, kralj i čitava kompanija s njima. Danas te naše majke i očevi nemaju svoju djecu, ali imaju nas i mi ćemo unaprijed biti njihovi, a oni naši očevi, majke i sestre lako rade kažu da smo nespособni, mi ipak stvaramo novo. To su dječji domovi, domovi staraca itd. Djeca, koja su ostala bez očeva i majki, prije su bila prepuštena na milost i nemilost gučkožama, te nisu imala ni prosvjete ni kulturu. Danas naše svijesne majke uau sve od sebe i posljednja zaštitna nosu u dječje domove, vodeći brigu za sreću te djece. Drugovi i drugarice, ja ću završiti pozivajući vas da kličete: Živio republikanski Šibenik! Živio naš omiljeni drug maršal Josip Broz Tito!

Jure Brančević, tajnik Oblasnog odbora Narodnog fronta za Dalmaciju kazao je:

»Drugovi i drugarice, gradjani i gradjanke Šibenika, narodni borci i oficiri, pozdravljam vas u ime Oblasnog odbora Narodnog fronta za Dalmaciju i čestitam vam ovaj vaš veličanstveni praznik. S vama danas vašu radost dijeli narod čitave Dalmacije, dijeli narod čitave naše domovine, jer smo mi kroz ovu borbu stvorili takovo bratstvo i jedinstvo, koje više nitko nikada neće razbiti. To jedinstvo je upravo bilo ona snaga, koja je izvojevala ovu veličanstvenu pobjedu. Mi smo se

borili za slobodu i mi smo slobodu izvojevali. Ovaj vaš veličanstveni miting večeras najjasniji je odgovor da smo mi zaista izvojevali slobodu i to ne formalnu, nego stvarnu slobodu. Ovdje više nema žandara, nema policajaca i svi vi možete slobodno da progovorite svoju riječ i da manifestirate svoje osjećaje. Svi ste vi ovdje došli slobodno i neprisliljeno, a to je najbolji odgovor onima, koji lažu i kleveću da kod nas nema demokracije i slobode. Ni jedan od vas nije došao silom, nego svjesno da reknje svoju riječ. Vi kličete poklike, zbog kojih se u predratnoj Jugoslaviji odlazilo u zatvore, zbog kojih se ubijalo i mučilo. To je demokracija. Naša snaga je u našoj svijesti. Ta svijest bila je ona snaga, koja nas je pvela u borbu za spas, čast i sreću naše domovine. Mi smo tada, kada su fašističke divizije gazile po našoj zemlji i kada je kukavicama i izdajcima izgledalo da se nećemo odhrvati, pošli svjesno u borbu. Ali oni su za Judine srebrnjake izdali svoju zemlju, ostavili je na nemilost.

SNAGA NARODNOG FRONTA JE BILA DOVOLJNO JAKA DA POBIJEDI OKUPATORA I DOMAĆE IZDAJNIKE U TOKU RATA, ONA JE MNOGO SNAŽNIJA DANAS, KAD SE IZGRADUJE NAŠA ZEMLJA

Naša svijest bila je ona životvorna snaga, koja nam je omogućila pobjedu. Kada smo odlazili u borbu, bili smo svjesni da ćemo samo borbom izgraditi novu i sretniju Jugoslaviju. Ni jedan, koji se je borio, ni jedan, koji je pomagao ovu borbu, a to znači čitav naš narod, osim šačice bandita i izdajnika, nije sumnjao što će biti poslije rata u našoj domovini, nego je svaki svjesno sve žrtvovao i davao sve od sebe za ono što smo danas stvorili i što izgrađujemo, t. j. za federativnu demokratsku republiku Jugoslaviju, za pravdu i jedinstvo. To su bile one ideje, koje su nas vodile, te nitko od nas nije sumnjao da će naše ideje biti ostvarene. Kako vidimo, one su se zaista u punoj mjeri i ostvarile. Naša snaga je velika. U našem Narodnom frontu nalazi se sve ono što je demokratsko, sve što je pošteno, sve što hoće da živi od svojega rada. Protiv Narodnog fronta stoje izrodi, koji bi htjeli i dalje živjeti na račun naroda. To su oni, koji bi htjeli povratak na staro, povratak kralja i monarhije, koji se nikako ne mogu pomiriti sa Narodnim frontom i sa demokratskom federativnom Jugoslavijom, jer im je u monarhiji i monarhističkom sistemu do kraja omogućena pljačka nad narodom. Eto zbog toga oni se bore protiv naroda. Ali snaga Narodnoga fronta je bila dovoljno jaka da pobjedi okupatora i domaće izdajnike u toku rata, ona je mnogo snažnija danas, kada se izgrađuje naša zemlja. Reakcioneri su vjerovali da ćemo se mi slomiti poslije oslobođenja naše zemlje zato što smo se našli u strahovitoj situaciji opustošene domovine. Svijest kojom smo se borili i izdržali sve patnje i napore u toku rata, ta ista svijest pokrenula je žive snage naroda i danas idemo ogromnim koracima naprijed. Mi slobodno putujemo našim željeznicama i parobrodima. Problem obnove rješava se brže nego u ma kojoj drugoj zemlji u Evropi, koja je pretrpjela okupaciju iako nijedna nije dala toliko žrtava kao naša domovina. Naši radnici obnavljaju tvornice, težaci su prihvatili motike, a omladina je pošla na rad pjevajući: »Mi smo mlada vojska Titova!«. To je bila snaga, s kojom smo pobjedili do sada, a ta svijest je garancija pobjede i u budućnosti. Oni koji lažu i kleveću i koji napadaju našu zemlju govoreći da vlada jednopartijski sistem, to su oni, koji su navikli živjeti na račun naroda. Ali to nas ne strahši, jer mi znamo da su svi narodi Ju-

Proslava oslobođenja Drniša

“Čast je i dika biti sin ovoga naroda. Isto tako nema veće sramote nego biti izdajnik našega naroda”

U nedjelju je u Drnišu na svečan način proslavljena godišnjica oslobođenja ispod fašističko-ustaško-četničkog terora.

Grad je osvanuo u nedjelju svečano iskičen narodnim zastavama i zelenilom. Velike povorke radnoga naroda iz Promine, Siverića i Zagore stizale su u Drniš pod hrvatskim i srpskim zastavama, sa slikama Tita i bezbrojnim parolama, koje su odavale čvrstu odlučnost naroda drniškog kotara, koji je patio i stradao pod okupacijom, da čuva i brani tekovine, za koje je naš narod podnio nevidljene muke i podnosio nečuvena zverstva fašističkih krvoloka i njihovih pomagača ustaških i četničkih plaćenika.

Na drniškom šetalištu, gdje je svirala glazba XIX. Sjevero-dalmatinske divizije, okupila se masa od preko 7000 osoba u divnim narodnim nošnjama. Tu je bio pomiješan Hrvat sa Srbinom, srpska sa hrvatskom zastavom, omladinac i starac, svi prožeti jednom te istom misliju, jednom te istom željom, odlučni da se bore protiv starog i ugnjetavačkog, za novo, bolje i pravednije, za Tita i republiku.

Miting je otvorio izborni kandidat za kotar Drniš Martin Sučić, koji je između ostaloga kazao:

»Sretan sam da vas mogu pozdraviti Srbe i Hrvate, radnike i seljake, borce i rukovodioce naše proslavljene vojske, koja je svoju slavu pronijela širom svijeta. Čestitam vam prvu godišnjicu oslobođenja i pozivam vas da slobodu, koju smo izvojevali u krvi i žrtvama, čuvate i branite, da bratstvo i jedinstvo hrvatskog i srpskog naroda, iskovano u borbi, potvrdite još jednom 11. XI., kao što

goslavije u Narodnom frontu jedinstveni i čvrsti. Oni u tome podlome radu upotrebljavaju sve moguće intrige. Oni se ne žacaju iskorištavati međunarodnu reakciju. Oni likuju nad našim nećakama i poteškoćama, za koje ćemo mi svojim snagama biti sposobni da ih rješimo. Oni za te podle ciljeve upotrebljavaju čak i crkvu i ljude koji su pošli putem biskupa Draškovića, koji je okrunio Matiju Gubca užarenom krunom. Oni napadaju našu narodnu demokraciju, a nikada kada su plamali naši domovi, nisu smatrali za važno da progovore u obranu slobode. Reakcija danas likuje nao svakom našom poteškoćom, ali mi kažemo da se ona ljuto vara i da neće uspjeti ni unutra ni izvana u svojim namjerama da u naša unutrašnja pitanja uplete druge zemlje. Mi smo se borili i mi imamo pravo odlučivati o svojoj sudbini i to nam pravo niko i nikada neće osporiti. Nema onoga pitanja, neće i ne može ga biti, koje će se rješavati u međunarodnom okviru o politici naše zemlje, a da tu ne bude prisutna Jugoslavija odnosno njeni predstavnici, jer se je ona borila i jer je to njezino pravo. Mi vedro gledamo u budućnost i sigurno idemo naprijed. Mi ćemo i na ovim izborima, najdemokratskijim izborima, koje pamti historija demokracije dosada, što potvrđuju i kutije bez liste, da bismo osigurali do kraja punu demokraciju, mi ćemo na ovim izborima potvrditi ono za što smo se borili, te ćemo svijesno i smišljeno dati svoj glas za Tita i republiku, za sreću i za pravdu. Nema nikakve sumnje da će izbori biti jedna ogromna i najveća pobjeda do sada. Kad se kaže da kod nas vlada jednopartijski sistem, to nije ništa drugo nego parola Gebelsa i Hitlera. Svakom je jasno, da su u Narodnoj fronti sve demokratske stranke i svi demokratski ljudi u našoj zemlji.

Drugovi i drugarice! Ovo vaše veliko slavlje, ovaj veliki praznik neka bude podstrek za nove napore, podstrek za nove pobjede na polju izgradnje naše zemlje, podstrek svakom građaninu i građanki grada Šibenika da 11. studenoga rekne glasno i jasno, kao što smo govorili i dosada, da smo za republiku, da smo za Tita. Ovaj vaš veliki praznik, praznik oslobođenja vašega grada rezultat je napora i žrtava naših boraca, rezultat je napora i žrtava čitavoga našega naroda. Ovom našom velikom pobjedom, mi smo ponosni pred licem čitavoga svijeta ona je izvojevana velikom izdržljivošću i jedinstvom našega naroda. Ta pobjeda ostatak će vječita i pokoljenja naša kroz

ga potvrđujete i danas na ovom veličanstvenom zboru. Ovu slobodu, stečenu u borbi, moramo čuvati, dogradjivati započeto djelo i učvršćivati slogu radnika i seljaka i svekolikog radnog naroda.«

Sučić zatim oštro napada izdajnike Mačeka, kralja i ostale nekadašnje vlastodršce, koji su pobjegli u tuđinu da bi otuđili rovarili protiv naše sloge i bratstva u cilju da izazovu stranu intervenciju i da bi nam mogli oduzeti slobodu i opet zajašiti na grbaču naroda i držati ga u ropstvu:

»Ali mi smo zemlju sami oslobodili, mi ćemo je i sami uredjivati i izgradjivati.«

Kapetan Marčetić pozdravio je narod u ime Jugoslavenske armije i čestitao mu godišnjicu oslobođenja:

»Za oslobođenje cijele federativne republike Jugoslavije proliveno je more krvi. Vi ste, braćo, ostali bez kuće, bez braće i sinova, trpjeli ste kroz ovaj rat nevidljene muke, borili ste se za svoju slobodu i nitko neće nikada uspjeti da tu slobodu i bratstvo uništi i otme. Ovo ćemo čuvati kao zjenicu svojega oka. 11. XI. treba da pokažemo cijelom svijetu da su svi naši narodi složni i odlučni za Tita i republiku. Onako kao što je Jugoslavenska armija jedinstvena i svijesna trebamo tako svi biti jedinstveni na produbljivanju tekovina naše borbe. Jer to je jedini ispravan put, kojim možemo doći do sreće i blagostanja. Mi smo svojim radom i svojim djelima pokazali da smo protiv starih vlastodržaca i bespravlja. Zato ćemo svi, kao jedan, 11. XI. glasovati za novo, za napredak i boljitak nas i naše djece za Tita i republiku.«

U ime Jedinstvenih Sindikata Nikola Crnčević kazao je između ostaloga:

stoljeća i stoljeća slavit će oslobođenje vašega grada i sjećat će da su za to oslobođenje dali žrtve ljudi i žene, koji su smjelo i odlučno pošli u borbu za čovječnost i slobodu. Oni će tada samo po knjigama znati da je na svijetu postojala stoljeća aždaja i okupator, koji je strijeljao naše ljude platinama u ledja. Ali da ovaj narod nije prigruo glavu već da je otišao u borbu za sreću pokoljenja.

Živio slobodarski grad Šibenik!
Živio Narodni front Jugoslavije!
Živio nosilac Savezne liste maršal Josip Broz Tito!»

Sa ovoga mitinga je maršalu Josipu Brozu Titu poslan slijedeći telegram:

»Druže maršale, upravo pred godinu dana dočekali smo dan slobode. Četiri pune godine mrski okupatori i domaći izrodni tlačili su naš grad, pljačkali i ubijali, a sve u nadi da nas zauvijek odnarede i porobe, ali u tome nisu uspješni. Od prvoga dana ustanka stupili smo čvrsto na branik časti i slobode naše. Hiljade boraca, koje je dao naš grad, nisu žalili svoje živote u borbi sa neprijateljem. Mnoge ste od njih i Vi, druže maršale, vodili po gudurama Bosne, Like i Crne Gore sa proslavljenim dalmatinskim brigadama. Mnogi od njih ostavili su svoje kosti diljem domovine i nikada se više neće vratiti u svoj kraljevski oslobođeni grad. Ali mi, koji smo danas slobodni, nastavljamo njihovo djelo.

Pretešla je godina slohede i herojskog napora za očuvanje onoga što je u borbi izvojevano. Radili smo neumorno za svoju sretniju budućnost. Pod vašim moćnim rukovodstvom izvojevat ćemo još jednu pobjedu na slobodnim demokratskim izborima. 11. studenoga. Toga dana pokazat ćemo svima da je Šibenik oduvijek bio republikanski i demokratski i da neće dozvoliti da se ikada više pojave žandarski kundaci i sreski načelnici, kojih se svi sjećamo.

Vodi nas, druže Tito, dalje kao što si nas i dosada vodio!

Da živi maršal Jugoslavije heroj Tito!

Narod šibenika sa velikoga mitinga prilikom oslobođenja svoga grada,«

Poslije mitinga u Narodnom Kazalištu priredjena je svečana akademija sa veoma bogatim programom. Na priredbi su nastupili pjevačko društvo »Kolo« pod upravom M-a Daneva, zatim omladinski i pionirski zbor, balet Narodnog Kazališta i grupa šibenskih žena u narodnim nošnjama. Sve tačke su izvedene sa velikim uspjehom i pobrale zasluženi aplauz.

»Kroz ovu borbu naš radni narod borio se da ono što radi bude njegovo, narodno, a ne vlasništvo izrabljivača. Radnička klasa svijesno je pošla u borbu protiv okupatora i izdajnika, jer nije htjela ropstvo, jer nije htjela da služi svojim krvnim neprijateljima. Račni narod dao je u ovoj borbi i za današnju slobodu nebrojene žrtve. Ova stečena sloboda stvorena je svetim kostima onih, koji nisu žalili svoje živote, jer su znali da za sobom imaju svoj narod i da se za svoj narod bore. Mi smo kroz borbu dokazali da nećemo staro. Mi hoćemo republiku, pravu i istinski narodnu republiku. Na ovim izborima dokazat ćemo da smo protiv izdajnika naročito, da smo protiv plaćenika, pa zvali se oni kralj, Pavelić, Maček, Draža, Grol i ostali. U nedjelju 11. XI. pokazat će svoju svijest i Srbi i Hrvati, i radnici i seljaci. Tito nas je vodio u ratu, neka nas vodi i u miru. Ne glasovati, ne doći na izbore znači boriti se protiv vlastitog naroda. Doći i glasovati za republiku znači braniti tekovine, čuvati bratstvo i jedinstvo, boriti se za slobodu svoga naroda.«

Nakić Marija, član kotarskog odbora AFŽ, pozdravila je miting i čestitala narodu kotara Drniš godišnjicu oslobođenja:

»Danas smo slobodni. Za tu slobodu pali su najbolji sinovi naše domovine. Žene su zajedno sa svojim drugovima pošle u borbu, odrekle se svoga materinstva i ljubavi jedino za to, jer su voljele svoj narod, jer su voljele slobodu. Mnoge su pale i časno izvršile dug prema domovini i svojem narodu. U pozadini one su bile požrtvovne radnice. U svojem patriotskom radu nisu žalile nikakova truda ni žrtava. Kao u borbi, tako i u slobodi one požrtvovno rade i radić će na izgradnji i obnovi opustošene zemlje. 11. XI. treba da žene jedinstveno istupe i glasuju za Narodni front. Mi ćemo sa drugovima izvršiti svetu dužnost prema palim žrtvama i dokazati da smo za Tita i republiku.«

Dane Popović, kandidat Okružne liste za kotar Drniš, kazao je:

»Danas se sa zahvalnošću sjećamo naše armije, XI. brigade XXVI. divizije, koja je prva ušla u Drniš i donijela mu slobodu. Premda je ovo kratak vremenski razmak, mi smo kroz ovo vrijeme postigli velike uspjehe. Od seoskih odbora do ministarskih stolica sačinjavaju raćnici i seljaci srž vlasti, te vidimo da se nismo za ništa borili, da se nismo prevarili. Nećemo davati obećanja nikome, nego samo apelujemo na narodne mase da zbiju svoje redove i da samoprijegornim radom izliječe rane, koje je našoj zemlji nanio rat i okupacija, jer ako budemo raćili, tada ćemo i uživati plodove svojega rada i svojih napora.

Nalazimo se pred historijskim danom za naše narode. 11. XI. mislim da neće biti naš kotar zadnji. Niste vi ovdje došli iz šale, nego da manifestujete za Tita i republiku. Ne mogu preći šutke preko 20. X., kada je od plaćeničke ruke poginuo naš nezaboravni drug Vjekoslav Širinić. Bili smo zajedno i banda, koja je organizirala ubistvo, mislila je da ubije također i mene. Ali sudbina je htjela da ja ostanem živ. Ja se zaklinjem, iako je teško popuniti mjesto, koje je zauzimao pokojni drug Vjeko, da ću slijediti njegove stope. Slavan je on bio i slavno je pao. Osvetićemo ga. Neka nitko ne misli do ovdje govore špekulanti, ovdje govore oni borci, koji su se borili i lijevali svoju krv za slobodu svojega naroda.

Radnici i seljaci borili su se zajedno u ratu, borit će se i takodjer i u miru za izgradnju i obnovu naše nove domovine demokratske federativne republike Jugoslavije. To ćemo pokazati i 11. XI.«

Toplo pozdravljen fra Ivan Tomaso- vić kazao je medju ostalim slijedeće:

»Hrvati i Srbi, Hrvatice i Srkinje, narode kotara Drniša, čestitam vam godišnjicu oslobođenja od okupacije. Nemojte se čuditi što ja kao svećenik, fratar, kandidujem na listi Narodnog fronta za Ustavotvornu skupštinu. Bio sam uvijek za slobodu i jećnakost i slogu slavenskoga naroda. Za slogu našeg hrvatskog i srpskog naroda, jer sam bio svjestan da bez sloge i bratstva nema života ni opstanka ni Hrvatima ni Srbima, ni jednom našem slavenskom narodu uopće. Dok je bilo neprijatelja i smutljivaca, mi smo se klali, naše kuće su paljene, a na svojim ognjištima izgarali su starci i naša djeca. Ovo treba da ima na umu naš narod. Tako je bilo za vrijeme rata, tako je bilo i u staroj Jugoslaviji, dok je bila monarhija.

Danas onaj, koji unosi razdor medju naš narod, neka ide dalje od nas. Ovdje se vodi borba za republiku. Republika znači vlast naroda odozdo. Narod ima pravo da smijeni svakoga onoga, koji ne bude zadovoljio i koji bude izdao načela, za koje se narod borio.

Trebamo se boriti protiv svih neprijatelja i plaćenika, koji medju naš narod unose mržnju i razdor. Sadašnji izbori su zato da narod glasovanjem potvrdi osnovne zakone naše države. Mi ćemo svi od 18 godina pa dalje glasovati za Tita i republiku, jer ćemo se na taj način najbolje odužiti onima, koji su svoje živote dali za slobodu i bolji život svih nas.

Vi ste čuli kako se govori da ja kao svećenik saradjujem sa Komunističkom Partijom. Kazat ću vam ovo: Komunistička Partija je najviše doprinijela za oslobođenje svoga naroda od okupacije. Zato ja, koji nisam komunist, hoću da s njima suradjujem za slobodu našega i svekolikog slavenskog naroda. Kad sam bio u partizanima, štono se kaže bio sam na smetnji našim borcima, ali ni jedan mi nikada nije rekao zašto nosim mantiju i krunicu, nego me je svaki poštovao i častio, nastojeći da se medju njima što ugodnije osjećam. U našim zakonima stoji sloboda vjere i nju neće nitko zabraniti onome tko hoće da vjeruje. Vi ste oni, koji ćete odlučiti da li ćete vjerovati ili ne. Zato vi treba da pazite na one, koji rovale protiv nas i naših zakona. Zalosno je da ima odmetnutih sinova našega naroda, koji hoće da razbiju naše jedinstvo. Može fra Ivan Tomaso- vić nestati i umrijeti, ali ostat će drugi, koji će nastaviti da se bori za svoj narod. Hoćemo bratstvo i jećinstvo, hoćemo sve- slavensko ujedinjenje. Pazite na crve-rastoče, koji žele da nas rastoče. Sjetite se dvadeset godina unazad, kad su se naši narodi međusobno borili. Nitko od vlastodržaca nije ništa učinio da sljubi naše narode, već naprotiv razgarali su mržnju kako bi lakše nad njima vladali. Nema više onih, koji bi htjeli da gnjave Srbe i Hrvate, jer su Srbi i Hrvati danas jedno. Nećemo više olovnih kuglica, već hoćemo da gumenim kuglicama potvrđimo ono za što smo se borili i krv lijevali. Hoćemo da na našem pragu i u svojoj kući uživamo punu slobodu. 11. XI. imat ćete žare Narodnog fronta, a od nas trojice kandidata za kotar Drniš, birajte kojega hoćete.

Živjelo bratstvo i jedinstvo Srba i Hrvata! Živjela sloboda vjere!»

Mirko Jelić čestitao je narodu godišnjicu oslobođenja u ime okružnog Narodnog odbora Šibenik i osvrnuo se na one slavne dane, kada su hrabri borci XXVI. divizije oslobodili Drniš. On je kazao da još onda naša domovina nije bila sasvim oslobođena i da su se u naše slavne jedinice tada regrutirali mnogi sinovi drniškoga kotara.

»U velikim borbama od Knina pa do Mostara, od Sirokog Brijega do Gospića, Bihća, preko Rijeke i Istre do Trsta prolijevala se krv naših drugova. Kroz te borbe kovalo se bratstvo, zajedno su ginuli i borili se Srbi i Hrvati drniškoga kotara. Dok su naši borci

Nastavak na str. 5



Mnoštvo naroda na mitingu prilikom oslobođenja Drniša

Proslava oslobođenja drniškog kotara

nosili barjak borbe i slave, naši seljaci, radnici i drugi obnavljali su opustošenu zemlju, gradili pruge, osposobljavali rudokope, orali i sijali naše njive. Naš narod i omladina znali su da dok se naši borci bore, treba uložiti maksimalne napore, požrtvovno računati i obnavljati pustoš i ruševine.

I danas, dok mi radimo, kao i jučer kad smo se borili, izdajnici i plaćenici, jedni u zemlji, a drugi u inozemstvu, okupljeni pod žezlom kralja Petra, Mačeka, Draže i ostalih izdajnika, hoće još krvi. Ali mi nećemo stati, dok ne uništimo i posljednje ostatke fašizma. Nas čeka ono isto što i lani. Mi trebamo raditi i boriti se protiv teškoća i nećemo stati, dok ih ne svladamo. Mi trebamo sada gumenim kuglicama pokazati cijelom svijetu 11. XI. da smo za Tita i republiku, Mi, koji smo se borili puškom u ruci, radili goli i bosu u rudnicima i poljima, znamo gdje ćemo i za koga ćemo glasovati. Borit ćemo se protiv svih, koji su protiv bratstva i jedinstva, koji su protiv Narodnog fronta.

Oduševljeno pozdravljen tajnik Oblasnog Narodnog fronta Jure Franičević-Pločar održao je slijedeći govor:

»Drugovi i drugarice, radnici i seljaci, građani i građanke, pozdravljam vas u ime Narodnog fronta za Dalmaciju i u ime naroda Dalmacije čestitam vam godišnjicu oslobođenja vašega kotara.

Kroz ove četiri godine krvave teške borbe za slobodu i nezavisnost naši narodi su stekli veliko iskustvo. U ovoj borbi vidjelo se tko je pravi sin naroda, a tko je njegov izdajica. Vidjeli smo one stare vlastodršce, koji su nas u najsudbonosnijem času našega opstanka sramno izdali i prepustili na milost i nemilost najvećim neprijateljima, pobjegavši u inozemstvo, odnijevši naročnu muku - narodne novce, a drugi zajedno sa okupatorima otpočeli zločinima i borbom protiv pravih sinova naroda.

S druge strane borci, s kojima su u staroj Jugoslaviji punili tamnice i logore u ime Zakona o zaštiti države, oni su ostali sa svojim narodom i pošli u boj za slobodu. Rukovodioci naše borbe i našeg pokreta u ovom ratu nije ništa rukovodio nego da narod bude gospodar na svome. U borbu su išli oni, koji su voljeli svoju zemlju, Hrvatsku, Srbiju, Jugoslaviju. A oni, koji su ugnjetavali narod kroz dvadeset godina, izvani i iznutra, povelili su borbu protiv svoga naroda i zabadali mu nož u leđa, onda kada se je on borio protiv okupatora i fašizma. Jasno je zašto su oni bili protiv naše borbe i protiv našeg pokreta. Oni su protivnici i neprijatelji bratstva i jedinstva, neprijatelji naše narodne vlasti, najvećih tekovina naše borbe — neprijatelji onoga što je narod sam stvorio kroz borbu i za što je prolio more krvi. Oni su za staro. Zato su oni povadili kame i handžare, radi toga bratstva i jedinstva oni su klali i ubijali. Zbog toga su blatili našu borbu i pomagali okupatora kralj-izdajnik, Maček, Draža, Pavelić i druge narodne krvopije. Svi su se oni našli zajedno, kada je došlo u pitanje da će izgubiti svoja vodeća mjesta. Za postignuće svojih ciljeva, oni ne žale ništa, pa makar to bile gomile kostiju i rijeke krvi našega naroda.

Međutim mi smo svjesno pošli u borbu. Znali smo da ćemo kroz borbu, krv i stradanja steći slobodu, stvoriti pravu, istinski narodnu državu — pravu domovinu, Jugoslaviju. To je bilo ono što nam je davalo snage, radi čega smo izdržali najgore u najtežim trenucima. Za pravdu i slobodu smo se borili. To je bio naš program i rači njega, su ginuli i umirali najbolji sinovi našega naroda. Taj naš program nije bio, niti je mogao biti program onih, koji neće da žive od svoga rada i truda, već hoće da žive i uživaju na grbači i od žuljeva naroda.

Franičević zatim nabraja zločinstva, koja su izdajnici u zemlji i u inozemstvu napravili našim narodima i koji se ne, ustručavaju da našu demokraciju, jedinstvenu u povijesti naših naroda, nazovu jednopartijskom diktaturom:

»Današnja demokracija, koju napadaju izdajnici naroda, jeste narodna demokracija za svakog čovjeka, koji hoće pošteno da živi i radi.

Drugovi i drugarice, iza nas su velike i slavne pobjede, koje su pronijele naše ime i zadivile cijeli svijet. Na ovoj zemlji nema mjesta, gdje se ne spominje Jugoslavija i njezina borba za slobodu, U Africi, Americi, Kini i Australiji ime se Jugoslavije s ponosom izgovara. Čast je i dika biti sin ovoga naroda. Isto tako nema veće sramote nego biti izdajnik našega naroda.

Mi još i danas pozivamo sve one, koji kolebaju, sve zavedene da dodju među nas i da pošteno rade, da nam pomognu zaliječiti

rane koje nam je ostavio rat i ratna haračenja. Ali strašan je gnjev naroda. Krvnici i djecoubice treba da odgovaraju za svoje zločine, jer kada bi mi opraštali zločincima, onda zaista naša demokracija ne bi bila demokracija. Za koljače i krvnike, za zločince Raba, Jasenovca i Banjice, za jame-bezdan-



Jure Franičević, tajnik Oblasnog N.F., govori narodu drniškog kotara

ke, za hladnokrvne ubice djece na majčini grudima nema oprostjenja. Fašizam treba iz korijena uništiti, ako želimo mira, slobode i sreće sebi i svojoj djeci.

Kroz borbu mi smo bili vodjeni od maršala Tita i pobijedili smo fašističke okupatore, ustaške i četničke plaćenike upravo onda, kada su oni bili najbrojniji i najjači. Mi ćemo i danas pobijediti i uništiti sve njihove ostatke. Opozicija govori da neće na izbore, jer da nema slobode. Ona želi da se u naše stvari uplete inozemstvo, ali zaboravlja da smo mi saveznici, da smo zajedno lijevali krv i ginuli za ista načela slobode i nezavisnosti. Nitko ne smije da nas ometa u našem unutrašnjem radu, jer to ne dozvoljava naš narod i prolivena krv. Ovaj veliki miting bratstva najbolji je odgovor opoziciji i reakciji. A tko je u opoziciji? U opoziciji su oni, koji su prodali naš narod, našu slobodu i nezavisnost, kralj, Maček, Draža, Pavelić, Grol i ostali.

Mi smo jaki i čvrsto zbijeni u Narodnom frontu. A gdje je narod, tu je i pobjeda. Jaki smo bili u ratu, jaki smo i danas u miru i izgradnji naše domovine. Zaluđu su likovali naši neprijatelji da će naša narodna vlast posrnuti na ekonomskim teškoćama. I zaista bi se bila slomila naša vlast da svekoliki naš narod, radnici u rudnicima, tvornicama i radionicama, seljaci na poljima i livadama i naša radna inteligencija nisu, goli, bosu, gladni prionuli radu i tu pokazali besprijemna radna herojstva, kakovih se ne susreće ni u jednoj zemlji u Evropi. Mi vedro gledamo u budućnost svijesni da idemo putem ostvarenja sretne domovine.

Mi smo stvorili savez sa bratskim Sovjetskim Savezom, koji nam je pomogao u oslobođenju, dajući žrtve na našem tlu, moralno i materijalno nas pomogao. Možemo smjelo kazati da se ni jedno naše pitanje neće rješavati preč međunarodnim forumima, gdje mi ne bismo ravnopravno sudjelovali. To je naše pravo, zato smo davali svoje živote i to ne samo za nas same, nego i za čitavo čovječanstvo.

Kroz ovu borbu izvojevali smo najveću tekovinu bratstvo i jedinstvo, na čijem su razjedinjavanju u staroj Jugoslaviji vlastodršci gradili svoju vlast i iskorištavanje. Monarhija je nepomirljiva sa bratstvom i jedinstvom, ona ne može postojati pod narodnom vlašću i upravo zato mi je nećemo, kao što nećemo što nas podsjeća na staro. A upravo radi bratstva i jedinstva mi smo jaki i nepobjeivi.

Reakcija nas optužuje da nismo sposobni riješiti ekonomske probleme, da kod nas vlada glad i golotinja. Ona likuje i veseli se našim teškoćama, a ne vidi kakove napore mi ulažemo i kakove smo uspjehe postigli upravo na rješavanju tih problema. Da bi nam nanijela zla, reakcija nas blati i kleveće i iskorištava u tu svrhu i oltar. Ima svećenika, koji govore da kod nas nema slobode, a sve u cilju da razbiju Narodni front. To je cilj »pastirskog pisma«. Oni zato nastoje iskoristiti vjernike. Ima dobar broj poštenih narodnih svećenika, koji se ne slažu s takovom rabotom. Mi hoćemo slobodnu narodnu crkvu, a ne crkvu u kojoj se oštre kame i noževi. Nećemo oltare na kojima se kriju kacige s kukastim krstovima. Mi krećemo sretnoj budućnosti i nitko nas neće skrenuti s puta, kojim idemo. Za to je garancija Narodni front i maršal Tito. Zato ćemo 11. XI. glasovati za one ciljeve, za koje su pali naši

borci, za ciljeve pravde i istine. Ne glasati znači braniti ropstvo, Petra i Mačeka, Draže i Pavelića.

Mi smo u pobjedu sigurni. Neka živi pobjeda, koju ćemo izvojevati 11. XI!

Govor Jure Franičevića i ostalih govornika bili su prekidani oduševljenim poklicima bratstvu i jedinstvu. Narodnom frontu, maršalu Titu i poklicima mržnje i gnjeva protiv izdajnika Petra Karadjordjevića, Mačeka i svih ostalih razbijača narodnog jedinstva.

XI., kada će svojim glasovanjem za Tita i republiku odužiti se sinovima i kćerima, palim za slobodu: »Na taj način najbolje ćemo odgovoriti svima onima, koji pokušavaju da još jednom izazovu među našim narodima razdor i mržnju. Čvrsto zbijeni u Narodnom frontu, na čijem se čelu nalazi najveći sin naših naroda maršal Tito, mi smo i dosada pobjeđivali, a pobijedit ćemo i 11. XI. sve neprijatelje naše nezavisnosti u slobodnoj demokratskoj domovini Jugoslaviji. Time ćemo izraziti našu ljubav prema Titu i domovini, narodnoj republici Jugoslaviji, koja je natopljena krvlju najboljih sinova i kćeri svih naših naroda.«

Za vrijeme govora i poslije mitinga narod je oduševljeno manifestirao Narodnom frontu, bratstvu i jedinstvu, narodnoj republici Jugoslaviji i tekovinama Narodno-oslobodilačke borbe.

NA SMOTRI U ŠIBENIKU ODLIKOVANO JE 12 PIONIRA

U nedjelju je u Šibeniku priredena velika pionirska smotra. Preko 1200 pionira razne dobi sakupilo se je na Poljani, gdje je izvršena smotra.

Načelnik gradskog pionirskog štaba, pionir Ivo Blaće predao je raport potpukovniku Tomšiću, majoru Simi Dubajiću majoru Boži Blaževiću i Anti Begi, koji su zatim obišli postrojene pionire i nazvali im: »Smrt fašizmu!«, na što su oni gromko odgovorili: »Sloboda Narodu!«

Nakon smotre načelnik Ivo Blaće održao je govor, u kojem je podvukao značaj pionirskog slavlja, koje pada upravo uoči skorih izbora za Ustavotvornu skupštinu, dakle prije velike pobjede, kojom će naši narodi potvrditi tekovine oslobodilačke borbe. Zatim je pročitao imena dvanaestorice pionira-udarnika, koji su se istakli u radu na raznim poljima. Udarnici su dobili značke, koje su im pričvršćene na prsa. Prilikom predaje odlikovanja pioniri-udarnici primili su čestitanja. Odlikovani su: Ivo Blaće, Marija Božin, Zdravko Ninić, Pajo Juras Jozica Dulibić, Ante Krnčević, Sime Maričić, Marinko Alfriž, Jelenka Škarica Marija Periša, Paško Periša i Marić Branko.

Poslije predaje odlikovanja, tajnik Otkružnog Narodnog fronta Ante Bego-Giljak održao je govor, pozdravivši pionire i izručivši im pozdrave dr. Ivana Ribara, predsjednika Privremene Narodne skupštine. Pozvao je naše najmlađe da se uvijek rukovode žarkim rodoljubljem i da imaju uvijek pred očima starije drugove, koji su u borbi za bolji i sretniji život položili svoje živote. Preporučio im je da budu dobri sinovi svojih roditelja i svoga naroda, da u školama marljivo uče, da nastave započetim radom, jer jedino na taj način biti će pravi sinovi svoje domovine Demokratske Federativne Jugoslavije, čija su oni uzdanica i koja od njih mnogo očekuje.

Drniška omladina odala je počast borcima za slobodu

Na Dušni dan pioniri, srednjoškolska i radnička omladina posjetila je groblje, gdje je položila vijence i poklonila se sjenima boraca, koje su fašistički okupatori i domaći izdajice strijeljali, misleći da će time slomiti narodni otpor.

Na ovom groblju nalaze se i šibenski prvoborci, koje je talijanska soldateska uhvatila prilikom njihova odlaska u partizane 1941. godine. Oni su bili uhvaćeni kod sela Trbounja, dovedeni na drniško stratište i strijeljani u leđa. Osim toga ovdje se nalaze i mnogi drugi borci za slobodu, koji su pali pod plotunima okupatora i domaćih plaćenika.

Poslije polaganja vijenaca govorio je član kotarskog odbora Narodnog fronta, koji je kazao da će uspomena na ove drugove ostati vječna i da je neće nitko izbrisati. »Oni će nam biti uvijek pred očima i njihovim primjerima mi ćemo se napajati u svome radu. Ove žrtve nisu bile uzaludne. Njihovim kostima mi smo sagradili tvrdjavu slobode i ravnopravnosti: Demokratsku federativnu republiku Jugoslaviju.« Perica je pozvao omladinu neka čuva tekovine oslobodilačke borbe za koje su ovi junaci položili svoje živote.

Na kraju je otpjevana tužaljka »S tugom vas pratimo u grob« i time je ova tužna svečanost završena.

PROSLAVA OSLOBODJENJA SKRADINA

Skradin je na veoma svečan način proslavio godišnjicu svoga oslobođenja. 30. prošlog mjeseca Skradinjani i okolni seljani sakupili su se u velikom broju u Skradinu, gdje su pod narodnim zastavama, srpskim i hrvatskim, prošli gradskim ulicama, kličući Jugoslavenskoj armiji — osloboditeljici, Narodno-oslobodilačkom pokretu, bratstvu i jedinstvu, maršalu Titu i republici.

Poslije povorke održan je prigodni miting, na kojemu je govorio tajnik Narodnog fronta Stanko Maslač, koji je pozdravio narod i čestitao mu godišnjicu oslobođenja od ropstva. U svojem govoru on je kazao i podsjetio narod na četirigodišnju okupaciju Skradina, za vrijeme koje su Švabe, Talijani, a naročito četničko-utaške bande nanijele Skradinu i okolici teške štete i prouzročile neopisive patnje.

Sime Pačić, tajnik kotarskog odbora USAOH.- kazao je da dok su borci za slobodu ginuli u ljutim bojovima, izdajnici srpstva i hrvatstva — četnici i ustaše — haračili su, klali i ubijali, pljačkali i palili u Skradinu i okolici. Ali 30. listopada 1944. bio je dan, koji je zauvijek likvidirao plaćenike i izdajnike: »Pamte dobro naši narodi žrtve, koje su pale od zločinačkih ruku, a naročito one žrtve, koje su jedne noći u Bičinama zaklane od banditskog noža. Tih 27 zaklanih tražili su osvetu i ta je osveta došla onoga dana, kada su proslavljene jedinice naše XIX. Udarne Sjevero-dalmatinske divizije na svojim bajonetama donijele slobodu. Skradin je trebao biti grobnica, tamnica i centar za raspirivanje bratoubilačkog rata, ali Narodni front i borci za slobodu suprotstavili su se tim paklenim planovima čvrstim i iskovanim u borbi bratstvom i jedinstvom. To bratstvo i jedinstvo moramo čvrsto čuvati i dalje učvršćavati, jer ono je zalag naše sretne budućnosti.«

Poslije Pačića, tajnik kotarskog Narodnog fronta Stevo Perić čestitao je godišnjicu oslobođenja i ukazao narodu na zadatke, koji stoje pred nama u vezi skorih izbora za Ustavotvornu skupštinu. Perić je pozvao narod da onako, kao što je danas jedinstven, bude jedinstven 11.

Hrvati i Srbi šibenskog okruga odlučni u odbrani tekovina NOB-e

U svim selima našeg Okruga održavale su se posljednjih dana konferencije i mitinzi, na kojima je narod uzeo vidnog učesća. Na konferencijama i mitinzima predstavnici Narodnog fronta i masovnih organizacija isticali su razliku između stare i nove Jugoslavije i govorili o važnosti predstojećih izbora za Ustavotvornu skupštinu. Kako u Primaštenu tako i u Bjelini, u Kosovu i na Murteru, u Zagori i u Skradinu narod stoji nepokolebivo uz Narodni front, svijestan da je on jedina garancija njegovoj sretnijoj budućnosti i mirnijem životu.

Svugdje i na svakom mjestu narod je osudio podlu rabotu opozicije, koja po narednjima iz inozemstva nastoji da razbije narodno jedinstvo, kako bi ona mogla da ostvari svoje mračne ciljeve. Medjutim narod je prozreo namjere i čvrsto je riješio da ih osujeća.

11. studenoga, dan izbora, narod jedva očekuje da dade svoj glas i da na taj način potvrdi glasačkom kuglicom svoju volju koju je nedvoumno dokazao u četirigodišnjem ratu kada, nije žalio žrtve ni živote za ostvarenje istinske slobode i ravnopravnosti.

Omladina i naše vrijedne žene kroz rad na obnovi i takmičenje još jednom su dokazali svoju nepokolebivu odanost tekovinama narodne borbe, koja im po prvi put u povijesti daje pravo da biraju i da budu birani, te da tako sami odlučuju o svojoj sudbini. U mjestima gdje su pomiješani Srbi i Hrvati, a naročito u Skradinu i Drnišu, ponovno se manifestirala bratska sloga, koja je čvrsto povezala jedne i druge. Narod je svijestan da nema više žandara i sreskih načelnika koji bi mu mogli priječiti slobodu i mišljenje, već da je naša demokracija zaista narodna i da je ponikla iz naroda u žestokoj borbi za slobodu i ravnopravnost.

Poklici i natpisi republici, Narodnom frontu i Titu, koji su odjekivali našim selima i poljima, jasan su dokaz da je narod spoznao gdje se nalazi njegovo mjesto i da je čvrsto riješen da se bori protiv narodnih krvopija, od Petra do Grola i Šubašića, protiv starog i truloga — za novo i napredno, za narodnu demokraciju i narodnu republiku.

Pokušaji da se putem vjernika izazove nezadovoljstvo prema narodnoj vlasti, da se razbije Narodni front i ugroze tekovine naše borbe, svugdje su naišli u našem okrugu na oštru osudu naroda, koji je demonstrativno napuštao crkve, kada je prozreo manevar potpisnika »pastirskoga pisma«, koji brane i pravdaju nečuvene zločine, kojima je naš narod bio izvrnut

od strane izdajnika i pljačkaša, jamara i koljača. Treba naročito podvući da je na našem okrugu bilo i čestitih narodnih svećenika, koji nisu htjeli da pred svojim vjernicima pročitaju neistine i klevete protiv narodne vlasti iznesene u »pastirskom pismu«, te time su ti svećenici dokazali svu neosnovanost sadržaja »pastirskoga pisma«, jer su mnogi od njih svjedoci i očevidci onoga što se je radilo i činilo za vrijeme t. zv. NDH, na našem okrugu.

Kolika je odanost naroda prema Narodnom frontu i tekovinama NOB-e najbolje govore rezultati kampanje za prikupljanje doprinosa za izborni fond. Nema sela ni zaseoka u našem okrugu, koji nije od svoje siromaštine odijelio nešto da bi time pokazao svoju ljubav i odanost Narodnom frontu. Upravo oni kotarevi, gdje je haračio ustaški nož i četnička kama, dali su najviše i time pokazali cijelomu svijetu da su nepokolebivo uz Narodni pokret i uz njegove organizacije.

Sve to jasno govori da je narod čvrsto odlučio da uloži snage i da se poveže sa Narodnim frontom, te da 11. XI. svojom gumenom kuglicom daje svoj konačni odgovor svima, koji bi htjeli da na razjedinjenju naroda i na njegovoj grbači stvaraju sebi unosne pozicije. Gumena kuglica, stavljena u žaru Narodnog fronta, imat će za neprijatelje jednaki učinak, kao što ju je imala i čelična kuglica, kojom su narodni borci tukli okupatore i njihove pomagače.

Konferencija Narodnog fronta u Kninu

U Kninu je održana prošlih dana konferencija svih seoskih odbora Narodnog fronta. Otvarajući konferenciju, Marko Slavić pozdravio je frontaše i iznio važnost ovoga sastanka.

Zatim je tajnik kotarskog Odbora Narodnog fronta Boško Knežević podnio referat, u kojemu je opširno izložio tehničku stranu skorih izbora. Duže se je osvrnuo na podlu rabotu opozicije, koja čini sve da bi napakostila Narodnom frontu i razbila bratstvo i jedinstvo, iskovanu u borbi. U referatu se također dotakao izbora u drugim zemljama, stanja naše privrede i rada Narodnog fronta u kninskoj Krajini.

Poslije referata bila je diskusija, u kojoj su uzeli učesća skoro svi delegati. Tode Čuruvija vrlo jednostavno prikazao je način glasovanja, a Mirko Prijić govorio je kako je narod Koso-

va bio zaveden i otrovan četničkom propagandom raspopa Djuića. Od slobodjenja do danas narod dalmatinskog Kosova došao je do saznanja i osvjedočio se da sve ono, što su mu pripovjedali »bradati proroci« s kamom u zubima, da sve je to bilo laž i klevetanje, te da je imalo jedini cilj da u narod unese nespokojsvo i nepovjerenje prema Narodno-oslobodilačkom Pokretu. Narod Kosova svijestan je da je jedino ispravan onaj put, koji vodi boljoj budućnosti i sreći, put koji je odabrao Narodni front na čelu s maršalom Titom.

Predizborni miting omladine Bukovice

U nedjelju je omladina Bukovice, srpska i hrvatska, još jednom na nepobitan način dokazala svoju odanost načelima slobode i ravnopravnosti. Hiljadu i dvjesto omladinaca i omladinki u krasnim narodnim nošnjama svrstala su se u povorke pod nacionalnim zastavama, slikama Tita i vatrenim parolama, te stizali u Djevrške, na ono isto mjesto, gdje su prije godinu dana haračile i palile njemačke, četničke i ustaške razbojničke bande. Došli su da još jednom pokažu svoju jedinstvenost, da kažu da su spremni kao jedan da na dan 11. studenoga dadu svoj glas za Tita i republiku.

Miting je otvorio Obrad Suša, predsjednik kotarskog USAOH-a, koji je pozdravio predstavnike narodne vlasti, Narodnog fronta i borbenu omladinu Bukovice.

Zatim je govorila Zora Peršen, tajnik okružnog odbora USAOH-a, koja je pozdravila omladinu junačke Bukovice i pozvala prisutne da minutom šutnje odadu počast palim drugovima. U svome govoru Peršen je podsjetila kako su se omladinci Bukovice dizali u borbu u najtežim trenucima. Oni nisu žalili ni života ni krvi, samo da odbrane svoju slobodu i svoju zemlju: »Danas se vi dižete da očuvate tekovine N. O. Borbe, ulažete maksimalne napore da pomognete svojoj domovini. Svjedok vašega rada su 65 udarnika, koje ste dali u ovoj predizbornoj kampanji u sječi drva u Kruševu i na Velebitu. Tu ste pokazali primjer samoprijedora i junaštva, vi ćete to pokazati i 11. studenoga, kada ćete dati svoj glas za ona načela, za koja su ginuli i krv proljevalj vaši najbolji drugovi. Onako isto kao što ste čeličnim kuglicama i bombama uništavali okupatore i domaće izdajnike, tako isto ćete udarničkim radom na obnovi i gumenim kuglicama uništiti i posljednje ostatke fašizma, reakcije i natražnjaštva.

Poslije toga pročitano je pozdravni telegram Centralnom odboru USAOH-a, čije je čitanje prisutna masa omladinaca pozdravila oduševljenim manifestacijama.

Iz diskusije jasno proizlazi da je narod kninske Krajine čvrsto uz Tita i republiku, a protiv kralja i koljača, koji su mu prouzokovali samo krv i patnje.

Takodjer na ovoj konferenciji je bilo govora o radovima na Čupkovića mostu i na Bilušić-Buku, pa je tom prilikom zaključeno da se organizacije Narodnog fronta što čvršće povežu sa masovnim organizacijama i narodnim vlastima, kako bi se ova dva važna objekta čim prije uređila i osposobila za namijenjene svrhe.

Šime Pajić, tajnik kotarskog odbora USAOH-a, rekao je da se ovaj miting u Djevrškama održava upravo uoči izbora u danima svjetske omladinske konferencije u Londonu. U kratkim crtama je iznio rezultate dosadašnjeg rada omladine kistanjskog kotara i podvukao zadatke, koji očekuju omladinu do izbora na sam dan izbora kao i poslije.

Zatim je upućen pozdravni telegram svjetskoj omladinskoj konferenciji u Londonu.

U ime Narodnog fronta Stevo Perić kazao je: »Put koji ste izabrali, rad i uspjehe, koje ste do sada postigli, zadržite i u buduću i pokažite svoju snagu i svijest 11. studenoga«.

U pozdravnom telegramu nosiocu savezne liste Narodnog fronta Jugoslavije, Narodnom heroju maršalu Titu, omladina obećaje da će nastaviti započetim radom i da je u tome radu neće nitko skrenuti sa puta.

Jovo Ugrčić pozdravio je omladinu Bukovice u ime Okružnog odbora Narodnoga fronta i naglasio kako cijela Bukovica gleda u svojoj omladini junačke predvodnike u borbi za slobodu i za obnovu napačene i opustošene zemlje. Narodni front ima u bukovačkoj omladini duboko povjerenje, jer je ona to povjerenje stekla u borbi protiv okupatora i domaćih izroda: »Narodni front siguran je da ćete vi svi kao jedan 11. studenoga dati svoj glas za ono za što ste se borili i da ćete nastaviti samoprijegornim radom na obnovi zemlje i na učvršćenju tekovina naše borbe.

Govori su bili prekidani burnim aplauzom, poklicima, bratstvu jedinstvu, Narodnom frontu, Republici i Titu.

Poslije mitinga srpska i hrvatska omladina kotara Kistanje povelala je narodna kola i pjevala narodne pjesme sve do kasno u večer, kad se je počela razilaziti svojim domovima.

Pismo iz Primorske Slovenije Omladini Bukovice

Dragi drugovi i drugarice, javljamo Vam se iz naše krasne Primorske Slovenije i sjećamo se onih dana, kada smo bili skupa i vježbali se u vašim mjestima u rukovanju artiljerijskim oružjem u svrhu konačnog oslobodjenja naše zemlje.

Nikada ne možemo zaboraviti ljubav i simpatije s kojima smo susretani. Simpatije, koje ste pokazali prema nama, davale su nam potstrek u borbi. Naše veselje tamo bilo je uvijek manifestacija bratstva i jedinstva. Otkada smo se rastali mi smo prošli slavan put, tukući neprijatelja na svakom koraku i ne žaleći svojih života za svetu narodnu slobodu. U našoj borbi mi smo mislili da oslobodimo našu pokljetu Istru. Mi smo ispunili svoj veliki zadatak i došli do naše lijepe Gorice.

Nažalost mi smo se privremeno iz Gorice povukli, ali smo čvrstog uvjerenja da ćemo se vrlo brzo vratiti. Sigurno ste čuli i čitali iz naše štampe da je taj narod odmah, nakon što smo se mi povukli, osjetio fašistički teror. Ova podla i neprijateljska rabota međunarodne reakcije, koja potpomaže fašističke zločince, želi i hoće da ovaj naš izmučeni i napačen narod skrene sa pravoga puta. Ali ti pokušaji ne uspijevaju, jer narod želi, hoće i to je njegovo pravo da živi samo u novoj Jugoslaviji. Zahtjevi potpisi, podneseni Savjetu ministara vanjskih poslova, krik su nepravedno obespravljenog na-

roda, koji je više od dva decenija bio izložen fašističkim zvjerstvima. Njihov korak podupiru svi slobodoljubivi narodi svijeta, koji, s najvećim simpatijama prate borbu ovoga naroda za njegovu priključenje Titovoj Jugoslaviji.

Danas poslije slavni pobjeda nad nacifašizmom na bojnomo polju, mi se nalazimo pred izborima za Ustavotvornu Skupštinu. Ovi izbori imaju potvrditi gumenim kuglicama četirigodišnje borbe naših naroda. Oni imaju da kažu još jedamput da hoćemo republiku Jugoslaviju, sretnu zajednicu svih naših naroda.

»Mi na ove izbore ne idemo sa rizikom, već zato da dokažemo svjetskoj javnosti da smo složni i da nas nitko ne može skrenuti sa onoga puta, kojim smo pošli 27. marta 1941. godine« — rekao je Milovan Djilas na sastanku Centralnog Odbora USAOH-a. Kampanja koju vodi međunarodna reakcija protiv naše zemlje sigurna je u neuspjeh i baš zato ona nastoji da nas pred svjetskom javnošću okleveta i da našu demokraciju prikaže onako kako to najbolje njoj konvenira.

U zemlji se pojavila t. zv. opozicija pod vodstvom Milana Grola i kompanije, koji su došli u Jugoslaviju ne da učvrste jedinstvo naroda, već da ga rascijepaju, kako bi se obnovila stara mržnja, koja je skupo koštala naše narode. Nije ostavka Šubašića i Šuteja samo u vezi sa razbijanjem bratstva

i jedinstva naših naroda, već oni žele da razbiju Narodni front. Uglavnom, oni žele povratiti staro stanje i monarhiju, a mjesto slobode i napretka dati nam okove, zatvore i kundake.

Ma kakove bile njihove makinacije sa našeg nas puta neće skrenuti, jer smo mi kroz našu borbu prošli i položili najteži ispit, u školi gdje smo školari- nu plaćali životima i krvlju naših najboljih i najvrednijih drugova.

Dovoljno je proučiti naše zakone i vidjeti ćemo u njima izraz prave demokracije. Istina, ekonomske teškoće su velike, ali udarničkim i samoprijegornim radom svladaćemo i to i ostvariti sretan i miran život nama i našim budućim pokoljenjima.

Omladinci i omladinke! U ovom času Vaša je sveta dužnost da 11. novembra o. g. bude borbena smotra naših snaga. Vi nećete ispuniti svoju dužnost ako mislite da je dosta samo glasovati. Imate biti vodiči i pioniri u svakom radu na obnovi zemlje i na učvršćenju narodne vlasti. Vi ste kičma svih snaga Narodnog fronta. Objasnite starijima i starijima da nije svejedno glasati ili ne glasati. Sveta je dužnost i najveća čast glasovati za ono za što su položili živote u ovoj neravnoj borbi stotine hiljada sinova našega naroda. Nema mjesta ni stope zemlje u našoj domovini koja nije poprskana vrelom krvlju naših najboljih drugova.

Glasati za listu Narodnog fronta, znači glasati za republiku i demokraciju, znači glasati za kulturno i prosvjetno izdizanje, za napredak i bolju

sreću mladih pokoljenja — znači tući neprijatelje bratstva i jedinstva i sve njihove saveznike.

Omladino! Mi se ne smijemo zadovoljiti samo sa pobjedom na izborima, jer bi to značilo ostati na pola puta. Mi moramo udarnički raditi na obnovi naše porušene domovine. Čuvajte i učvršćujte jedinstvo i bratstvo, budite složni i pomažite jedni druge. Ne smije nitko da strada od gladi. Ne zaboravljajte obitelji, čiji su sinovi i kćeri dali svoje živote za našu slobodu. Pomažite narodnu vlast, pa svakog, koji je krnji, smijenite ga! Postavljajte one ljude, koji su najpošteniji, najvredniji, koji su uvijek spremni da dadu svoju krv i život za dobro naroda i države. Pomažite naše zadruge i objašnjavajte narodu njihov značaj, jer zadruge će Vam donijeti ljepši i bolji život. Organizirajte predavanja i otvarajte Omladinske domove, koji neka budu lučonoše prosvjete u Vašem mjestu i okolici, neka se osjeti da iz njih zrači kultura i prosvjeta, neka budu svjetionici svima željnim znanja. Neka se kroz Vaša usta čuje vječni zov: »Učiti i raditi, raditi i učiti!«

Omladino! Naprijed za ostvarenje novog i sretnijeg života!

Živjela republika Jugoslavija i naš dragi maršal TITO!

Borci i rukovodioci 2. baterije, II. haubičkog Motoriziranoga Divizionara Teške Art. Brigade, IV. Jugoslavenske Armije.

Postojna 26. oktobra 1945. godine.

Predizborno takmičenje naših žena i omladine

ZENE ŠIBENSKOG KOTARA U PREDIZBORNOJ KAMPANJI

U svim selima šibenskoga kotara održane su konferencije i masovni sastanci AFŽ-a. Žene su na sastancima manifestovale svoju snagu i privrženost Narodnom frontu. One su isticale da će 11. XI, dati svoj glas za listu Narodnog fronta i maršala Tita, jer je to jedina garancija boljeg i sretnijeg života njihova poroda.

U znak toga velikog dana žene su po selima organizirale posjete dječjim domovima i darovale ratnu siročad bogatim poklonima. U tome su se naročito istakle žene Krapnja, Bilica, Donjeg Polja, Dubrave, Vrpolja i Primoštena.

Žene Bilica, koje su u borbi bili primjer ženama našega kotara, i danas u miru i obnovi prednjače. Trideset žena se dobrovoljno javilo na rad na gradnji novoga naselja. Nakon završenoga rada, žene su igrale kolo i pjevale pjesme o Titu i republici. Jovanka Dodić, šezdesetgodišnja starica, koja je izgubila dva sina i troje unučadi u borbi a koja je sama bila dugo vremena u fašističkom zatvoru, kazala je da nije ništa umorna. »Svijesna sam zašto radim i zašto sam dala svoju djecu, zašto sam patila i stradavala« — rekla je Jovanka i nastavila: »Najsretnija sam što će te žrtve biti ovjekovječene gumenim kuglicama.«

NA KONFERENCIJI AFŽ U ZLARINU RASPRAVLJALO SE O PREDSTOJECIM IZBORIMA

U Zlarinu je održana konferencija AFŽ, kojoj su prisustvovala sve Zlarinke. 150 žena sa velikom pažnjom pratilo je izlaganja o predstojećim izborima za Ustavotvornu skupštinu, koja će ozakoniti tekovine narodne borbe. Na konferenciji je naročito podvučeno da će naše žene prvi put u povijesti naših naroda sudjelovati na izborima kao ravnopravne muškarcima. To pravo naše žene su izvojevale u krvavom domovinskom ratu i one od toga prava neće nikada odustati.

U diskusiji po ovom referatu sudjelovale su mnoge antifašistkinje, koje su iznijele historijat borbe žena za pravo glasa. Jedino narodna vlast s Narodnim frontom bila je ona, koja je to pravo dala ženama. Radi toga i radi očuvanja tekovina Narodno-oslobodilačke borbe Zlarinke su odlučile da jedinstveno istupe na 11. XI, i dadu svoj glas da bi se slavom ovjekovječila nadljudska borba naših naroda.

Konferencija je završila klicanjem Narodnom frontu, Jugoslavenskoj armiji i maršalu Titu.

Kroz prošli mjesec antifašistkinje Zlarina sakupile su medju sobom 475 dinara i 3 para čarapa.

ZABLAČANKE U SJETVENOM RADU

Antifašistkinje Zablaca ulažu mnogo truda da bi postigle što veće radne uspjehe, te svečano dočekale Dan republike. One su, osim rada u kući, uzorale i zasijale velike komplekse njiva. Dvije velike njive, koje su pripadale crkvi, koje odavna nisu obrađivane, Zablacanke su uzorale i zasijale u korist narodne vlasti.

Prilikom dobrovoljnog iskrcavanja pšenice radilo je 70 žena, a ostale su obavljale druge poslove. 300 dinara sakupile su Zablacanke za Izborni fond Narodnog fronta.

PREDIZBORNA KONFERENCIJA AFŽ-a U DUBRAVI

Ovih dana je u Dubravi održana konferencija antifašistkinja, koje su u velikom broju došle i živo pratile izlaganja predstavnika Narodnoga fronta o važnosti predstojećih izbora.

U referatu o učešću žena u izborima kaže se da su ovo prvi izbori u povijesti naših naroda, kada će imati i naše žene jednaka prava kao i muškarci. To pravo da biraju i budu birane žene su izvojevale u teškoj borbi i zato se one toga prava nikada neće odreći.

U diskusiji, koja je bila vrlo živa, osobito su se istakle sedamdesetgodišnje starice, koje su podsjetile svoje mladje drugarice na ropski život, koje su one provodile u svojoj mladosti. Medjutim danas se one osjećaju sretne što su doživjele ovaj dan da mogu slobodno izraziti svoje misli i osjećaje.

Iz svih diskusija i govora proizlazi da su žene Dubrave čvrsto uz Narodni front

i da će svoj glas dati jedino Titu i republici, jer je to jedina garancija da se sačuvaju tekovine naše borbe.

Na konferenciji takodjer se raspravljalo o kampanji za sakupljanje vune za dječje domove. Sakupljeno je 40 kudjelja vune, a u tome su se najviše istakle Janja Pauk, Marija Škugor, Stana Škugor i Ivanka Škugor.

PREDIZBORNE KONFERENCIJE U KOTARU KNINU

Posljednjih dana održana su brojne konferencije AFŽ-a u mnogim mjestima kniske Krajine: Kninskom Polju, Kovačiću, Vrpolju, Vrbniku, Zagroviću, Velikoj Polači, Otonu, Padjenama, Erveniku, Mokrom Polju, Strmici, Očestovu itd.

U Kninu na konferenciji AFŽ-a, kao i u ostalim mjestima, žene su raspravljale o skorim izborima za Ustavotvornu Skupštinu i čvrsto odlučile da se još čvršće zbiju pod zastavu Narodnoga fronta, te da dadu svoj glas za Tita i republiku.

Predsjednik Okružnog odbora Narodnog fronta Marko Krvavica pozdravio je žene i podvukao razliku između žena u staroj Jugoslaviji i danas.

Žene posjećuju dječje domove

Ovih dana jedna delegacija žena iz Dubrave posjetila je djecu u Dječjem domu u Krapnju i predala joj 26 kg. bajama, 6 kg jabuka i 4 kg. vune. Premda je ovaj dar malen, žene su time pokazale svoju veliku ljubav prema djeci, koja su ostala bez svojih najmilijih. Maši pioniri zahvalili su se Dubravljankama i predali im pismo, koje glasi:

»Drage drugarice i naše mile majke, mi pioniri iz Dječjeg doma u Krapnju mnogo vam zahvaljujemo na vašoj posjeti i vašem daru. Time ste nam pokazale ljubav, koja zamjenjuje ljubav naših roditelja, koji su položili svoje živote na oltar slobode. Mi se ne osjećamo samima, jer imamo naše nove majke, koje se brinu za nas.

Uz veliku zahvalnost i puno drugarskih pozdrava ostajemo vaši pioniri.«

Da bi potvrdile svoju ljubav prema ratnoj siročadi i učvrstile bratstvo i jedinstvo, a u znaku skorih izbora, na kojima će se odlučiti o budućnosti budućih pokoljenja, žene Krapnja posjetile su prošlih dana Dječji dom u Krapnju i predale djeci darove. U pismu, koje su predale upravi Doma, Krapnjanke kažu da su sakupile 70 kg. suhih smokava i da sada pletu čarape za zimu za djecu Doma. »Mi vam, djece, obećajemo da ćemo vas imati na srcu kao svoju rođenu djecu. To je naša dužnost kao i svih majki, koje osjećaju za svoju djecu, a naročito za vas koja ste ostala bez roditelja. Mi žene Krapnja od srca vas pozdravljamo i obećajemo da ćemo učiniti sve da ne osjetite gubitak svojih roditelja — svaki naš glas dat ćemo 11. XI, za Tita i republiku, za ono za što su dali živote vaši očevi i majke.«

Ne smije biti ni jedne žene u Hrvatskoj, ni Hrvatice ni Srkinje, niti jedne žene naših nacionalnih manjina koja ne bi 11. studenoga dala svoj glas za program Narodne fronte koji znači slobodu naših naroda, oslobodjenje žena i sretnu budućnost naše djece.

Prva matura u oslobođenom Šibeniku

Prvi put u povijesti naše srednje škole matura nije bila bauk za djake, nego zbilja ispit znanja i dokaz drugarske povezanosti profesora i djaka.

Teško je bilo položiti ispit VII., i VIII. razreda i maturu u sama 3 mjeseca obuke. To je bilo još teže, ako se ima na umu da mnogi maturanti nisu uzeli knjigu u ruke čitave 3 i 4 godine. Ali naši djaci nisu pošli polagati maturu radi ocjena, već zaista da nešto i pomognu svome narodu u izdizanju njegovog kulturnog i ekonomskog života.

Upravo zato savladati obimno gradivo nije bilo teško, iako je uloženo ve-

liški trud i napor. Učilo se do 3 i 4 sata noću.

USAOH je postavio pred maturante: »Od vas vaš narod očekuje mnogo — sve«. Šibenski maturanti shvatili su ovaj zadatak. Uspjeh nije izostao. Svi su prošli maturu, osim četvorice. Takav uspjeh u kratko vrijeme nije još nikada zapamćen.

Poslije mature održano je naturalno veče, na kojemu su djaci obećali da će uložiti sve svoje sposobnosti kako bi pomogli svojoj opustošenoj zemlji inapaćenom narodu. Oni će biti budni čuvari tekovina borbe, za koje je proliveno more krvi i za koje su dali svoje živote bezbrojni omladinci. »Ova večer razlikuje se od svih

dosadašnjih naturalnih večeri. Mi slavimo večeras u prvom redu našu svetu borbu, borbu koju smo vodili u šumama za slobodu i novu narodnu inteligenciju«, kazao je jedan maturant.

U drugarskom raspoloženju zabava ja potrajala do ranih jutarnjih sati. Dobrovoljni prilozi ove večeri, u iznosu od 7.600 dinara, namijenjeni su Izbornom fondu Narodnog fronta.

OMLADINA PRVIČA NA RADU

Ovih dana Narodni odbor Prviča-Luke sazvao je zbor i pozvao narod da se dobrovoljno odazove za obradu napuštenih zemljišta. Od 90 osoba, koje su se prijavile, 65 čine omladinci i omladinke. U jedan dan ovi radnici iskopali su i zasijali 10.000 m² i izgradili nekoliko kamenih zidova. Na poslu su se pokazali kao vrijedni dvojica staraca Kleme Lučev i Ante Lučev-Anče, koji su neumorno radili od ranoga jutra do mraka.

PISMO IZ ZAGREBA OMLADINI PRVIČA
Zdravo drugovi i drugarice, omladino mog rodnog mjesta Prviča! Omladino, ti si svega pretrpjela kroz ovu džinovsku borbu, u kojoj smo dali naše najmilije, mlade živote, svoju braću, sestre i roditelje. Danas su pred nama veliki zadaci, koji traže od nas da obnovimo rodnju grudu, da zaliječimo rane, koje su nanijeli nama i našoj zemlji krvavi zločinci. Treba da se takmičimo na svakom polju rada, da obnovimo i izgradimo porušeno.

Draga omladino, budi čvrsta kao kamen, posadjien u zemlju. Učite se i izgrađivajte u novom duhu, nemojte dozvoliti da se medju vama pojavi mržnja i zloba, već se volite kao braća i sestre. Mi danas moramo biti sretni, jer smo dobili pravo glasa, a zato smo dokazali svima i svakome da smo sposobni riješiti svaki zadatak, koji se pred nas postavlja. Time dokazujemo da smo zaslužili stečeno pravo glasa. Još nekoliko dana i eto nam velike svečanosti, kada ćemo potvrditi tekovine naše brobe i posljednji put pokazati reakciju da smo za republiku, za Tita i Narodni front.

Draga omladino, ja kao invalid bez noge želim vam uspjeh u vašem radu! Ja sam dala u borbi dio svojeg tijela, pa ako ustreba daću još i cijeli svoj život za opću stvar, jer to od nas traži napačena domovina.

Za Tita naprijed!

Zagreb, 23. X, 1945.

Vaša Ljubosava Lučev.

PIONIR MIRKO TRESKAVICA TRAŽI PRAVO GLASA

Mirko Treskavica pionir iz Uzdolja kod Knina, inače u Dječjem domu u Zlarinu, došao je nekidan u Mjesni Odbor u Zlarinu, vojnički pozdravio i kazao:

— Druže predsjedniče, molim te da me uvedeš u birački spisak.

— Zar i ti imaš pravo? — upita predsjednik mališana.

— Jest, družel — odgovori Mirko.

— Kad sam mogao biti narodni borac i biti kurir u teškim danima, punim pravom tražim ono što me pripada. Tražim da mi se prizna moje pravo, kako bih mogao potvrditi ono za što sam se borio.

Mirko pozdravi vojnički, okrene se i ode.

DOBROVOLJNI DOPRINOŠI ZA POPRAVAK ZGRADE ŠIBENSKE GIMNAZIJE

Zgrada šibenske gimnazije spada u red najmodernijih školskih zgrada u našoj zemlji. Za vrijeme okupacije u gimnaziju su se uselili okupatorski vojnici, te je teško oštetili i zagadili. Gimnazija je duže vremena služila i kao bolnica i kao sklonište za obranu od vazdušnih napadaja. Nakon oslobodjenja narodna vlast uz pomoć našega građanstva, naročito uz pomoć marljive šibenske omladine, pristupila je uređenju zgrade da bi ista mogla poslužiti svojoj svrsi.

Kako prosvjetna vlast nije raspolagala sa dovoljnim sredstvima za izvođenje popravaka, to se je ona obratila apelom na rodoljubivo građanstvo grada i okruge da ono pomogne njezino nastojanje da bi gimnazija mogla biti otvorena za školsku godinu 1945—46. Apel naše vlasti naišao je na lijep prijem medju našim građanstvom, naročito u gradu, koji je dao preko 40.000 dinara. Ukupno je sakupljeno 41.669 dinara.

U sakupljanju su se naročito istakle naše antifašistkinje, omladina, učitelji i profesori.

100.000 Trščana traži priključenje D. F. Jugoslaviji

Odgovor na fašistički izazov

Tanjug javlja iz Trsta: Demonstracije fašističkih provokatora koje su održane u subotu 3. novembra u Trstu izazvale su talas ogorčenja među demokratskim stanovništvom Trsta. Fašistima je trebalo 14 dana da spremne demonstracije i da sakupe svoje pristalice iz Venecije Padove i drugih mjesta Italije i da u Trst dovuku sve one elemente, koji su kao dobrovoljci 1944. god. učestvovali u borbama na apeninskom frontu protiv saveznika. Za antifašističke mase Trsta bila je dovoljna ta izazivačka demonstracija pa da se okupi preko 100.000 demokratski nastrojenih Trščana sa zastavama i transparentima da pokažu agentima fašizma nesalomljivu volju demokratskih masa Trsta, koje su riješene da do kraja istraju u borbi protiv ostataka fašizma i reakcije.

Rano ujutro 4. novembra počele su da pristižu povorke naroda iz raznih rejona i predgradja Trsta, slivajući se prema centru grada ka trgu »Unita«. Mase su manifestovale nepokolebljivu volju da se Trst priključi Jugoslaviji kao sedma federalna jedinica. Manifestanti su klicali bratstvu i jedinstvu slovenačkog i italijanskog naroda i narodnoj demokraciji. Narod je izlivao svoje ogorčenje zbog pomoći koju je ukazivala policija uzimajući u zaštitu fašističke provokatore koji su izazivali mirno trščansko stanovništvo.

Špiro Marić ustaški koljač iz Knina osuđen na smrt

Ovih dana održana je u Kninu u prisustvu mnogobrojnog građanstva rasprava Špiro Mariću pk. Ilije, trgovcu iz Kninskog Polja. Marić je osuđen na smrt strijeljanjem i na konfiskaciju cjelokupne imovine.

Optuženi Marić optužen je za mnogobrojna zločinstva, počinjena za vrijeme okupacije u kninskoj Krajini. Prije nego je kapitulirala stara Jugoslavija Marić je radio na širenju ustaštva. Prilikom kapitulacije tijesno je saradjivao s organizatorima pokolja Srba fratrom Šimićem, ustaškim načelnikom Knina Franom Arapovićem, Dragom Slavićem i drugim ustaškim funkcionerima.

Marić je kao ustaša nakon kapitulacije izdao nalog da se uhapsi Simo Kalat iz Kninskog Polja, Djuro Dešić iz Knina i drugi rodoljubi, koji su na najzvjerski način mučeni, ubijeni i bačeni u poznatu Mratovsku jamu. Osim toga Marić je iskoristio i prisvojio mnoge srpske radnje u Kninu.

Optuženi Marić priznaje da je postao članom ustaškog »pokreta«, ali tek nakon uspostave NDH-a, da je uzeo dućan Petra Jelića i da je udario Simu Kalata, ali sve ostalo poriče. Medjutim mnogobrojni dokazi i svjedoci nedvojbeno su dokazali da je Marić zaista bio krvolok i da se u svojoj podloj raboti nije žacao ničega, te da je kriv za smrt mnogih rodoljuba.

Nakon dokaznog postupka, tokom čega se ustanovila odgovornost optuženika, izrečena je osuda.

Velika masa naroda koja je prisustvovala sudjenju toplo je pozdravila narodni sud, koji je izrekao pravednu osudunad zlikovcem.

ŠPIJUNKA MARIJA GOJANOVIĆ UD. NIKE IZ ŠIBENIKA OSUĐENA NA SMRT

Okružni Narodni sud u Šibeniku na osnovu zakona za zaštitu naroda i države osudio je na smrt strijeljanjem poznatu špijunku Mariju Gojanović ud. Nike iz Šibenika.

Nakon dolaska talijanskih okupatora optuženica se stavila u službu krvoločnih karabinjera i fašističke policije. Privedno namještena kao kuharica ona je u stvari bila špijun i davala podatke o obiteljima partizana, koje su Talijani hapsili i slali u zloglasne konclagore. Također je pratila kretanja i sastanke članova NOP-a u gradu i o tome dostavljala obavijesti fašističkim vlastima.

U mjesecu veljači 1943. godine obavijestila je talijanske fašističke vlasti o sastancima rodoljuba pristaša NOP-a, koji su se održavali u kući Andrije Šupe, u predjelu Baldekina. Na osnovu toga

U 10 sati i 15 minuta krenula je ogromna povorka stanovnika iz Sv. Jakova prema Garibaldijevom trgu. Na čelu grupe išla je povorka radnika, a iza nje masa naroda sa morem zastava i transparenta. Radnici su nosili pred zastavama slike maršala Tita i Toljatija. Natpisi na transparentima izražavali su mržnju narodnih masa protiv fašizma, koji pod okriljem policijskih bajoneta pokušava da uskrse. Parole kao: »Došta sa fašističkim provokacijama«, »Živio Trst sedma federalna jedinica u DFJ.«, »Živjelo slovenačko-italijansko bratstvo«, »Živio maršal Tito«, »Hoćemo Tita«, »Živio mir i rad« — bile su odraz raspoloženja antifašista Trsta i njihove odlučnosti da žive u DFJ.

Policija koja je bila opkoliko trg »Unita« popustila je pred ogromnim povorkama koje su disciplinirano išle ka centru grada.

Više od jednog sata i po pristizale su povorke na trg koji je bio ispunjen do posljednjeg mjesta. Na stotine i stotine zastava slovenačkih, italijanskih i jugoslavenskih sa petokrakom zvijezdom, sovjetskih, trščanskih i savezničkih lepršalo je u vazduhu a medju njima more transparenta sa natpisima u kojima se tražilo uništenje ostataka fašizma mir i sloboda, uspostavljanje narodnih sudova i priključenje Trsta kao sedme federalne jedinice Jugoslaviji.

fašisti su 22. veljače 1943. god. opkolili Šupinu kuću, u kojoj se doista održavao sastanak, provalili unutra, ubili Lovru Friganovića i jednog partizana ranili, dok su vlasnicu kuće Simicu Šupe zatvorili, kuću opljačkali i zapalili.

Optuženica Marija Gojanović ne priznaje da je bila u doušničkoj službi već da je bila samo kuharica karabinjera i policije. Priznaje da su joj Talijani dolazili u kuću, ali to samo iz prijateljskih razloga.

Mnogobrojni svjedoci nesumnjivo su dokazali da je optužena kriva za smrt i stradanja mnogih rodoljuba. Svjedokinja Marija Polić kaže da je čula, isto kao i svjedokinja Tonka Stošić, da je kći optuženice Mladenka jednom prigodom predbacila svojoj majci da je ona kriva za smrt mnogih rodoljuba i da je zato dobijala nagrade.

Optuženica je imala velikog upliva kod karabinjera i policije, a to se najbolje vidi iz svjedočanstva Filipa Baranovića, koji joj se obratio da mu pomogne i izbavi sinove iz zatvora. Ona mu je obećala pod uvjetom da je dobro najede. Doista, dva dana nakon toga, sinovi Filipa Baranovića bili su pušteni na slobodu.

Svjedok Joso Rupić kaže da je večer prije razbojstva u kući Andrije Šupe čuo razgovor optužene i njezine djece, kojima je govorila doslovno: »Ovu Šupinu kuću treba zapaliti.« Ovo je naročito važno istaći, jer osim ove kuće u gradu Talijani nisu zapalili ni jednu drugu zgradu.

Nakon dokaznog postupka, tokom kojega se ustanovila nesumnjiva krivica optužene, izrečena je smrtna presuda, protiv koje je optuženica izjavila žalbu.

Sudskom vijeću predsjedavao je sudija Frano Šurić. Članovi vijeća bili su Marija Kovač i Petar Radečić.

ZVONKO NAKIĆ-ALFIREVIĆ OSUĐEN NA 3 GODINE PRISILNOG RADA

Okružni sud u Šibeniku osudio je na 3 godine prisilnog rada sa lišenjem slobode i na 1 godinu gubitka političkih prava Zvonka Nakić-Alfirevića, posjednika iz Drniša, za krivična djela protiv naroda i države.

Optuženik je bio intelektualni organizator političke grupe u drniškoj krajini, koja je zajedno sa četničkim i ustaškim bandama htjela da ugrabi vlast i preduhitri NOP.

S time u vezi on se 1943—44 godine povezoao sa izdajničkim dijelom vodstva HSS-a, četničkim komandantima Miloševićem i Kalikom, te ustaškim koljačima u drniškoj krajini dopukovnikom

Proslava Oktobarske revolucije

28-godišnjica Velike oktobarske revolucije proslavljena je na našem okrugu veoma svečano. U kninškoj i drniškoj Krajini, u Primorju i u Bukovici, u Rogoznici i Primoštenu, na otocima i u gradu Šibeniku paljene su vatre u čast Oktobarske revolucije.

Po svim selima održane su prigodne priredbe, na kojima su čitani referati o povijesnom značaju Oktobarske revolucije.

U Šibeniku je u Narodnom kazalištu priredjena svečana akademija.

Na početku pjevačko društvo »Kolo« otpjevalo je sovjetsku himnu, a zatim je Jakiša Bučević održao referat o Velikoj Oktobarskoj revoluciji, koja je prije 27 godina srušila vlast carskog apsolutizma i bespravlja, kojemu su bili izvrgnuti narodi Sovjetskog Saveza. Zatim je izveden bogati program sovjetskih i naših narodnih pjesama.

Ilja Erenburg na proputovanju kroz Šibenik

U petak, 2. XI., poslije podne doputovao je u Šibenik slavni sovjetski književnik i publicista Ilja Erenburg. Po izričitoj želji dragoga gosta, Erenburgu nije bio priredjen doček.

Zajedno sa tajnikom Okružne Narodne fronte Antom Begom-Gitkom, Ilja Erenburg je razgledao grad, a naročito se zadržao na razgledavanju katedrale, gdje je snimio nekoliko slika. U razgovoru slavni književnik izjavio je da je za čitavo vrijeme rata pratio razvoj NOP-a u Dalmaciji, a naročito Šibenika i Splita. On je već u Sovjetskom Savezu slušao o herojskim podvizima i djelima naših partizana i mornara. Zanimao se i bilježio podatke u učešću Šibeničana u Narodno-oslobodilačkoj borbi, o patnjama i stradanjima, koje je podnio narod Šibenika u žici za vrijeme četirigodišnje okupacije.

Predveče toplo ispraćen i pozdravljen, Ilja Erenburg, u društvu predsjednika Okružnog Narodnog Odbora Tomislava Markoča, nastavio je put za Split.

ILJA ERENBURG U KISTANJAMA

Prilikom proputovanja kroz Kistanje slavni ruski književnik Ilja Erenburg dočekan je od naroda, koji ga je zasipao cvijećem i oduševljeno klicao bratskom Sovjetskom Savezu, Crvenoj armiji i generalisimusu Staljinu.

Dirnut oduševljenim dočekom, Ilja Erenburg održao je kratak govor, u kojemu je kazao:

»Drugovi i drugarice, jugoslavenski narode! Dobro su nam poznati borbeni narodi Jugoslavije, poznate su nam majke, djeca junačka omladina Jugoslavije, a naročito borbeni najpasioniji krajevi Dalmacije, za koju smo čuli i mi u Sovjetskom Savezu. Borba, koju su vodili slavenski narodi, težila je da ujedini sve nacije u borbu protiv ugnjetača svih slobodoljubivih naroda. Bratstvo i jedinstvo koje je skovano između Sovjetskog Saveza i Jugoslavije neće nitko nikada razbit i razjediti. Pozdravljam vas dragi mili moji, ovdje okupljeni Kistanjčani.«

Poslije toga srdačno ispraćen Ilja Erenburg prosljedio je automobilom za Šibenik.

Brajkovićem, bojnikom Blaževićem, velikim županom Antom Vatauvukom i logornikom Jurišićem.

Tokom rasprave pročitani su mnogi dokumenti iz kojih jasno proizlazi da je optuženi Alfirević sve svoje snage stavio na raspolaganje protiv Narodno-oslobodilačkog pokreta.

Nakon dokaznog postupka vijeće Okružnog Narodnog suda izreklo je osudu, kojom se optuženi Zvonko Alfirević osudjuje za krivično djelo protiv naroda i države.

Alfirević je izjavio žalbu protiv osude.

Svi na izbore za Tita i republiku!

U nedjelju je u Boraji održan veliki seoski zbor, kojemu je prisustvovalo narod iz svih zaselaka.

Na ovom zboru govornici su isticali važnost predstojećih izbora i pozvali narod da 11. XI. glasuje za listu Narodnog fronta, jer će time dati svoj glas za svoju bolju budućnosti i budućnost svoje djece.

Tajnik kotarskog Odbora Narodnog fronta Šibenik Zvonko Petrina govorio je o razvoju NOP-a i o tekovinama, koje je narod svojom krvlju izvojevao u borbi protiv zatirača slobode. On je naglasio da će izbori 11. XI. krunisati naše uspjehe i uložene napore. To će biti dan republike, dan svenarodnoga slavlja. Naši narodi treba da budu svijesni stečenih prava i da ne dozvole nikome da se igra njihovom sudbinom. Mi smo se za republiku borili i ginuli, mi ćemo se, ako bude potrebno, i dalje boriti svim snagama i svim raspoloživim sredstvima.

Republika i Tito su nam jedina garancija, kazao je Petrina, da će narod biti svoj gospodar, a ne da mu zapovjedaju i sišu krv oni koji su čitavoga života protiv njega radili i ostavljali ga obespravljena, u najvećoj bijedi i mraku.

Zbor je završio poklicima Titu i republici, bratstvu i jedinstvu.

RAD U PREDIZBORNOJ KAMPANJI U BUKOVICI

Da je narod Bukovice čvrsto uz Narodni front i Tita najbolje govore predizborni radovi, u kojima su svi slojevi naroda uzeli velikog učešća.

Od raspisa izbora za Ustavotvornu skupštinu održano je 76 zborova, 150 širih i 285 užih sastanaka. Zajedno s velikim predizbornim mitingom u Djeverskama, zborovima je prisustvovalo preko 15 hiljada osoba.

Na kotaru Kistanje postoji 55 čitalačkih grupa od po 4—5 članova. Napisano je 33.230 parola, napravljeno 89 slavaluka, napisane su 31 zidne novine, otvoreno je i radi ukupno 27 čitaonica, 6 Domova kulture. Održano je 8 veoma uspješnih priredaba. Obnovljeno je 5 pionirskih i 2 omladinske delitantske grupe. Tečajevi za nepismene održavaju se na 12 mjesta. Tečaj polazi 15—20 osoba. U Izborni fond je sakupljeno 27.000 dinara.

»CHARLEYEVA TETKA« U IZVEDBI NARODNOG KAZALIŠTA

Narodno kazalište u Šibeniku izvelo je 1. XI. po prvi put »Charleyevu tetku«, komediju u 3 čina od engleskog pisca B. Thomasa.

»Charleyeva tetka« je ležerna komedija jednostavnog sadržaja i sa jedinom jedinom tendencijom da nasmiče i razveseli gledaoce. Ona ne tretira nikakove probleme, već je sva samo u spoljnjem efektu.

Glavnu ulogu je igrao Mate Relja, koji se je dobro uživao u svojoj dosta teškoj glumi kao lažna donna Lucia D'Alvadores. Josip Vikario kao Brasset je bio upravo odličan. Kretanjama i glasom on je dao ulogu lakeja, koji stoji i mirno, ali istovremeno i sa toplom simpatijom čovjeka promatra i prati bezazlene ludorije studenata. Andro Marjanović je veoma dobro odigrao ulogu samoživog i upornog odvjetnika Stephana Spettapue-a. Ivana Kuthy u svojoj kratkoj ulozi pokazala je sigurnost i uigranost. Ante Glavina, Kreše Zorić, Ljubo Nalis, Mileva Bostrožić, Vuka Minček i Asja Žigon uspješno su odigrali svoje uloge i potpuno zadovoljili.

Charleyeva tetka« poznjela je kod naše publike veliki uspjeh, te je do danas doživjela dvije reprize.

Petković Branko pok. Ivana, težak, rođen 7. VIII. 1927. u Vrpolju kod Šibenika, izgubio je prošlih dana u Šibeniku ličnu legitimaciju. Moli se nalaznik da je preda uredništvu »Jedinstva«.

Roko Kalauz Ivin iz Lozovca otišao je u NOV. 1942. god. i do danas se nije svojim javio. Služio je u bacačkoj četi III. bataljona IV. Armije. Mole se drugovi, koji nešto znaju o njemu, da jave njegovoj obitelji ili uredništvu »Jedinstva«.